

Tisková zpráva

Hodnocení vývoje vybraných oblastí veřejného života během uplynulého roku – leden 2019

- ⊙ Nejčastěji jako zhoršenou oblast lidé vnímají mezilidské vztahy a náladu ve společnosti, kde více než dvě pětiny (42 %) dotázaných uvedly negativní hodnocení a také politickou situaci v ČR, kterou jako zhoršenou označily dvě pětiny (40 %) respondentů. V minulém roce byla situace víceméně podobná, pouze podíly negativních odpovědí poklesly.
- ⊙ Nejpozitivnější hodnocení měla oblast nezaměstnanosti, kde 64 % dotázaných uvedlo, že se situace zlepšila. Na druhém místě je oblast nabídky zboží a služeb, kde zlepšení vidělo 46 % respondentů.
- ⊙ K největšímu zlomu oproti předchozímu šetření došlo v oblasti životní úrovně, kde podíl pozitivních odpovědí („spíše se zlepšila“ a „rozhodně se zlepšila“) poklesl o 11 procentních bodů a v oblasti sociálních jistot (pokles o 10 procentních bodů).

Zpracovala:
Radka Hanzlová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 583; e-mail: radka.hanzlova@soc.cas.cz

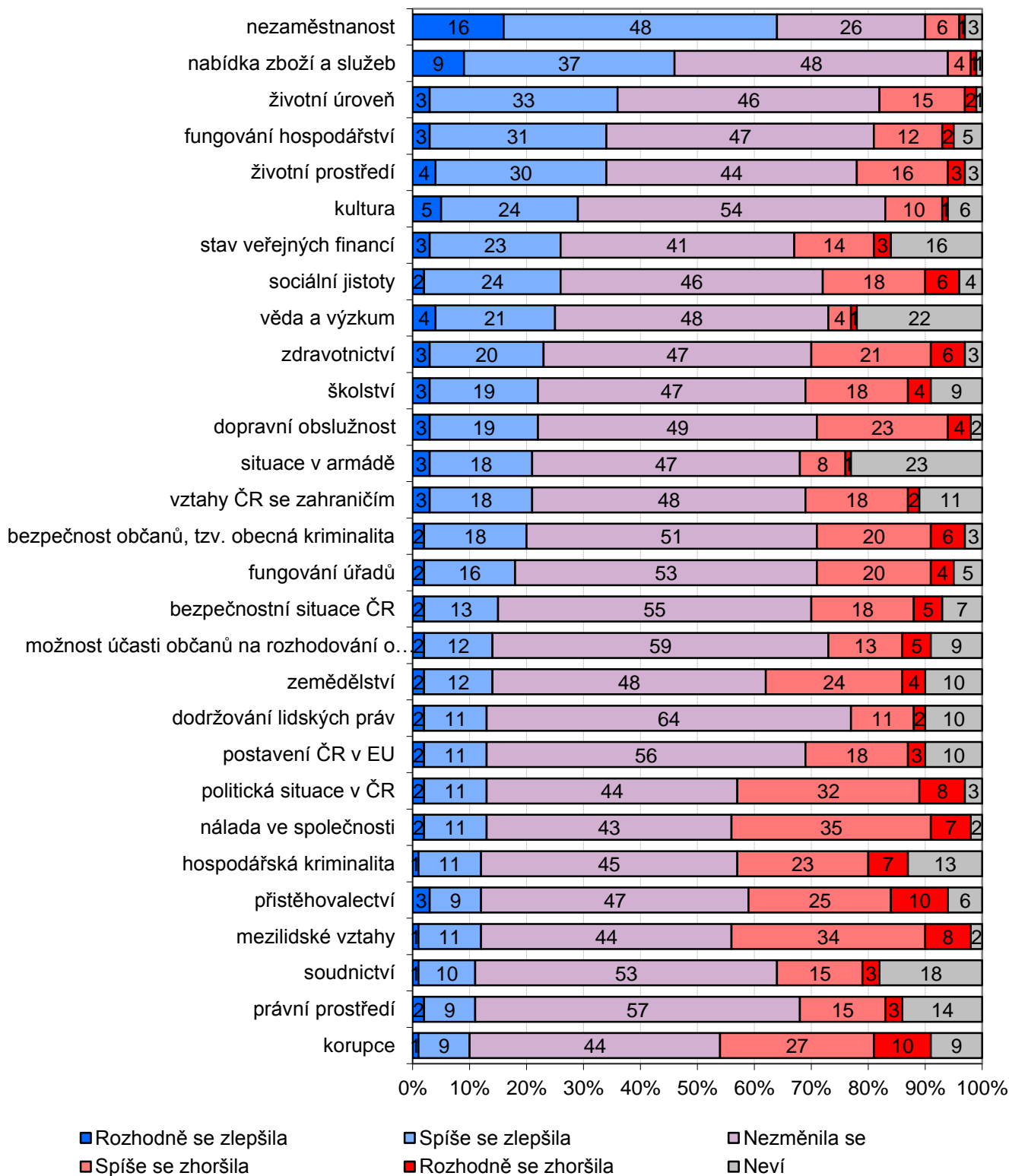
V lednovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i. hodnotili občané České republiky vývoj situace ve vybraných oblastech veřejného života během roku 2018.¹

Jak ukazují výsledky v grafu 1, u 16 z 29 sledovaných oblastí podíl těch, kdo tvrdí, že se situace v uplynulém roce zhoršila (součet odpovědí „spíše se zhoršila“ a „rozhodně se zhoršila“), statisticky významně (min. o 4 procentní body) převažuje nad těmi, kdo hodnotí situaci jako zlepšení. Nejhůře byly vnímány mezilidské vztahy, náladu ve společnosti a politická situace v ČR, kde se podíl konstatovaného zhoršení pohyboval okolo dvou pětín odpovědí, a to konkrétně u mezilidských vztahů a u nálady ve společnosti (shodně 42 %) a u politické situace v ČR (40 %).

Naopak zlepšení nad zhoršením převážilo u devíti sledovaných oblastí, u čtyř pak bylo konstatované zlepšení a zhoršení vyrovnané. Absolutně nejlépe hodnocenou oblastí byla nezaměstnanost, kterou jako lepšící se označily téměř dvě třetiny (64 %) občanů. Na druhém místě se umístila nabídka zboží a služeb, u které zlepšení pozorovala necelá jedna polovina (46 %) dotázaných. O málo více než třetina dotázaných zaznamenala zlepšení v oblasti životní úrovně (36 %), fungování hospodářství a životního prostředí (shodně 34 %), přibližně tři z deseti (29 %) oslovených pak také v kultuře. Kolem čtvrtiny dotázaných konstatovalo zlepšení v oblasti stavu veřejných financí a sociálních jistot (shodně 26 %) a vědě a výzkumu (25 %), nicméně u sociálních jistot podíl těch, kteří konstatovali zhoršení (24 %), je statisticky vyrovnaný. Poslední oblastí, kde statisticky významně převážilo pozitivní hodnocení, byla situace v armádě, kde zlepšení deklarovalo 21 % dotázaných (9 % naopak deklarovalo zhoršení). Srovnatelný podíl pozitivního a negativního hodnocení byl zaznamenán u výše zmíněných sociálních jistot, dále u školství, vztahů ČR se zahraničím a dodržování lidských práv, když zhruba pětina oslovených pozorovala zlepšení a pětina zhoršení. Pouze u dodržování lidských práv se vyrovnaný podíl pozitivního a negativního hodnocení pohyboval mírně nad jednou desetinou (13 %) a současně zde byl vůbec nejvyšší podíl těch, kdo nezaznamenali žádnou změnu (64 %).

¹ Znění otázky: „Řekli byste, že se v roce 2018 v ČR situace v následujících oblastech zlepšila, zhoršila nebo se nezměnila? a) Životní prostředí, b) zdravotnictví, c) vztahy ČR se zahraničím, d) školství, e) fungování hospodářství, f) bezpečnost občanů, tzv. obecná kriminalita, g) kultura, h) situace v armádě, i) fungování úřadů, j) sociální jistoty, k) nezaměstnanost, l) soudnictví, m) přistěhovalectví, n) korupce, o) hospodářská kriminalita, p) zemědělství, q) politická situace v ČR, r) možnost účasti občanů na rozhodování o veřejných záležitostech, s) životní úroveň, t) věda a výzkum, u) postavení ČR v EU, v) dopravní obslužnost, w) nabídka zboží a služeb, x) dodržování lidských práv, z) právní prostředí, aa) celková náladu ve společnosti, ab) mezilidské vztahy, ac) stav veřejných financí, ad) bezpečnostní situace ČR, např. riziko války, teroristického útoku.“ Možnosti odpovědí: rozhodně se zlepšila, spíše se zlepšila, nezměnila se, spíše se zhoršila, rozhodně se zhoršila, neví.

Graf 1: Vývoj situace v jednotlivých oblastech v roce 2018 (%)

Pozn.: Položky jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre pozitivních odpovědí (rozhodně se zlepšila + spíše se zlepšila).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 17. 1. 2019, 1087 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V další analýze jsme se zaměřili na to, kolik procent respondentů v baterii 29 položek uvedlo vyznačený počet odpovědí, že se situace „zlepšila“, „zůstala stejná“ nebo „se zhoršila“. Konkrétně 11 % respondentů v lednu 2019 v žádné položce neuvedlo, že se zde situace v průběhu roku 2018 zlepšila, zhoršení v žádné ze sledovaných oblastí nezaznamenalo 13 % dotázaných. Na druhou stranu téměř dvě pětiny (39 %) dotázaných uvedly, že situace v 16 a více oblastech zjišťovaných danou baterií zůstala stejná, 8 % uvedlo, že ve více než 16 oblastech došlo ke zlepšení a 6 % vidělo minimálně v 16 oblastech zhoršení. Výsledky se velmi podobají výsledkům minulého šetření z ledna 2018, pouze v letošním šetření statisticky významně méně respondentů uvedlo, že ke zlepšení došlo v 1 až 5 oblastech na úkor toho, že zlepšení pozorovalo v 6 až 10 či 11 až 15 oblastech (viz tabulku 1).

Tabulka 1: Počty položek, kde se situace zlepšila, zůstala stejná, zhoršila v průběhu roku 2018 a srovnání s minulým šetřením 01/2018 (v %).

	01/2018			01/2019		
	Zlepšení	Stejně	Zhoršení	Zlepšení	Stejně	Zhoršení
Žádná	14	1	13	11	2	13
1-5	49	8	35	44	8	36
6-10	23	21	28	26	21	31
11-15	8	28	15	11	30	14
16+	6	42	9	8	39	6

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Analýza souhrnných ukazatelů (počty odpovědí zhoršila, zlepšila – viz tabulku 1) podle jednotlivých sociodemografických charakteristik ukázala, že míra celkového zhoršení je vázána na životní úroveň, když respondenti hodnotící životní své domácnosti jako dobrou výrazně méně často uváděli zhoršení v 16 a více oblastech než ti, kdo ji popsali jako špatnou (2 % ku 18 %). Naopak nebyla prokázána souvislost s pohlavím, věkem ani vzděláním.

Pro identifikaci obecnějších dimenzí hodnocení vývoje dílčích oblastí v uplynulém roce byla použita faktorová analýza s rotací Varimax, která sdružila dílčí proměnné do pěti faktorů, které vyčerpaly 52,4 % celkové variance. Podstatná věc pro porozumění výsledku faktorové analýzy je, že odhalené faktory jsou mezi sebou nezávislé, což znamená, že hodnocení skupiny položek sdružené v jednom faktoru nijak nesouvisí s hodnocením položek sdružených v druhých faktorech. Je třeba uvést, že procento vyčerpané variance v daném případě je relativně nízké, když mimo vysvětlení pomocí faktorového řešení zůstává téměř 50 % variance odpovědí.

Do prvního faktoru (15,2 % vysvětlené variance) se seskupilo nejvíce proměnných, které lze dále tematicky rozdělit do určitých oblastí - týkajících se celkové atmosféry v české společnosti (nálada ve společnosti, mezilidské vztahy, politická situace v ČR), veřejného života (dopravní obslužnost, zemědělství, fungování úřadů), souvisejících s právem (právní prostředí, dodržování lidských práv, možnost účasti občanů na rozhodování) a postavením ČR v EU.

Druhý faktor (vysvětlující 10,2 % variance) v sobě sdružil oblasti týkající se veřejného života (školy, kultura, zdravotnictví, životní prostředí, situace v armádě) se vztahy ČR se zahraničím.

Třetí faktor čerpající 10 % variance v rámci rotovaného řešení je spojen s oblastí životní úrovně, sociálních jistot, nezaměstnanosti, fungování hospodářství a bezpečnosti občanů.

Čtvrtý faktor u rotovaného řešení (9,5 % variance) v sobě sdružil oblasti, které spojují aktuální obavy z přistěhovalectví vázané na bezpečnostní situaci ČR, s trvajícím korupcí a hospodářskou kriminalitou.

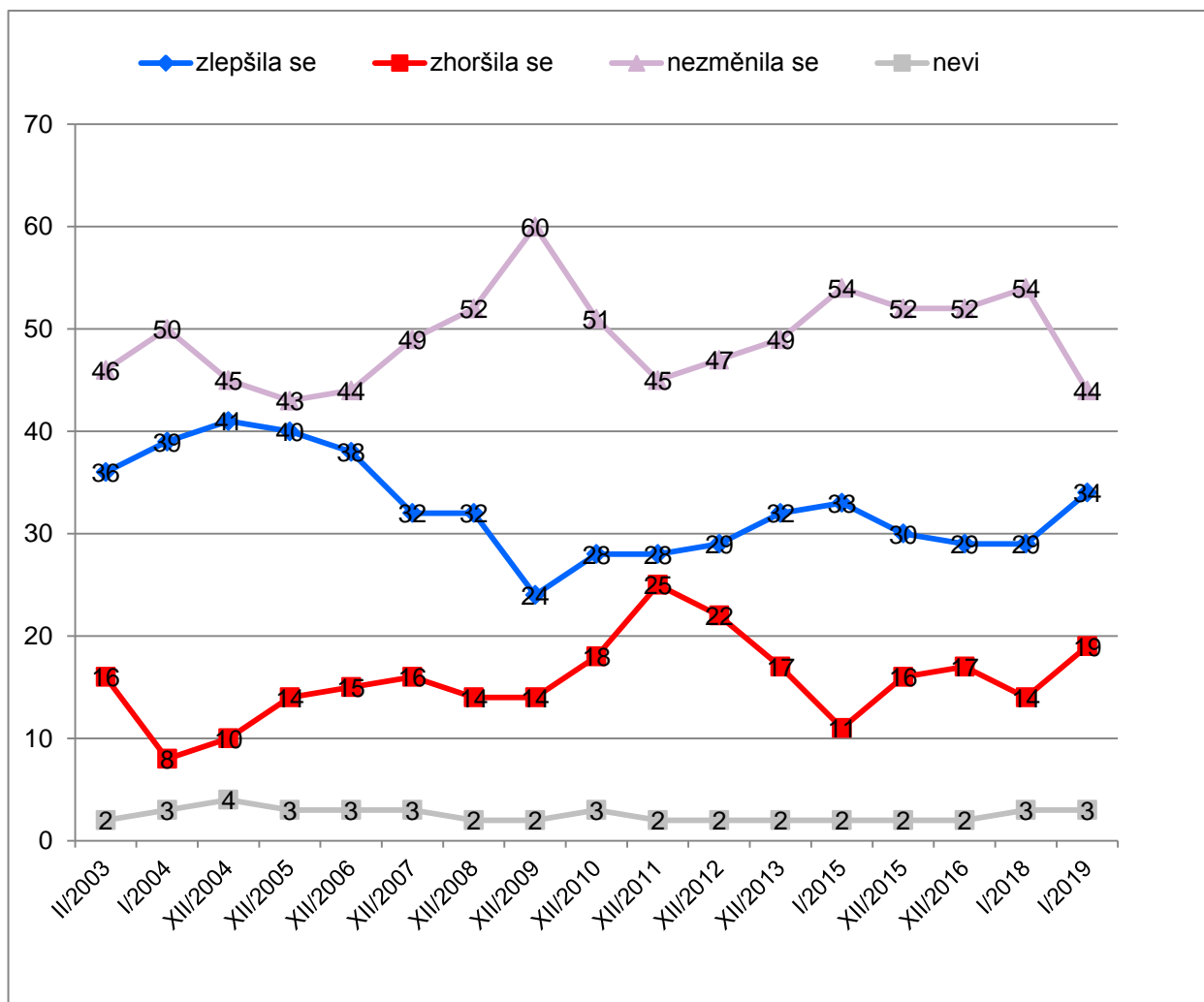
Pátý faktor (7,5 % vyčerpané variance v rámci rotovaného řešení) propojil oblast vědy a výzkumu s nabídkou zboží a služeb.

Dvě oblasti – soudnictví a stav veřejných financí – nelze jednoznačně přiřadit k jednomu konkrétnímu faktoru, neboť vykazovaly přízračnost k více faktorům najednou.

Z časových srovnání vývoje hodnocení změn v jednotlivých oblastech, které postupně prezentují grafy 2 až 30, je možné vyčíst, jak se jejich hodnocení proměňovala od roku 2003 (v posledních čtyřech oblastech od roku 2011). Oblasti jsou uvedeny v pořadí, jak byly řazeny v dotazníku.

Hodnocení situace v oblasti životního prostředí (viz graf 2) se v období let 2004 až 2011 postupně zhoršovalo, když podíl respondentů, kteří zaznamenali zhoršení situace v této oblasti, vzrostl z 8 % na 25 %. V období od prosince 2011 do ledna 2015 podíl negativního hodnocení naopak klesal až na úroveň 11 %. Šetření v prosinci 2015 tento pokles nepotvrdilo, podíl negativních hodnocení vzrostl o pět procentních bodů na 16 %. Okolo těchto hodnot se pohybovaly i výsledky následujících dvou šetření z prosince 2016 a ledna 2018. Nicméně v aktuálním výzkumu došlo opět ke statisticky významnému nárůstu (o 5 procentních bodů) negativního hodnocení na 19 % dotázaných, což je třetí nejvyšší hodnota od počátku sledování v roce 2003. Současně je ovšem patrný také nárůst podílu respondentů, kteří v oblasti životního prostředí viděli zlepšení, a to rovněž o 5 procentních bodů na 34 %. Výrazný pokles byl tak zaznamenán v případě tvrzení, že se situace v této oblasti nezměnila (pokles o 10 procentních bodů).

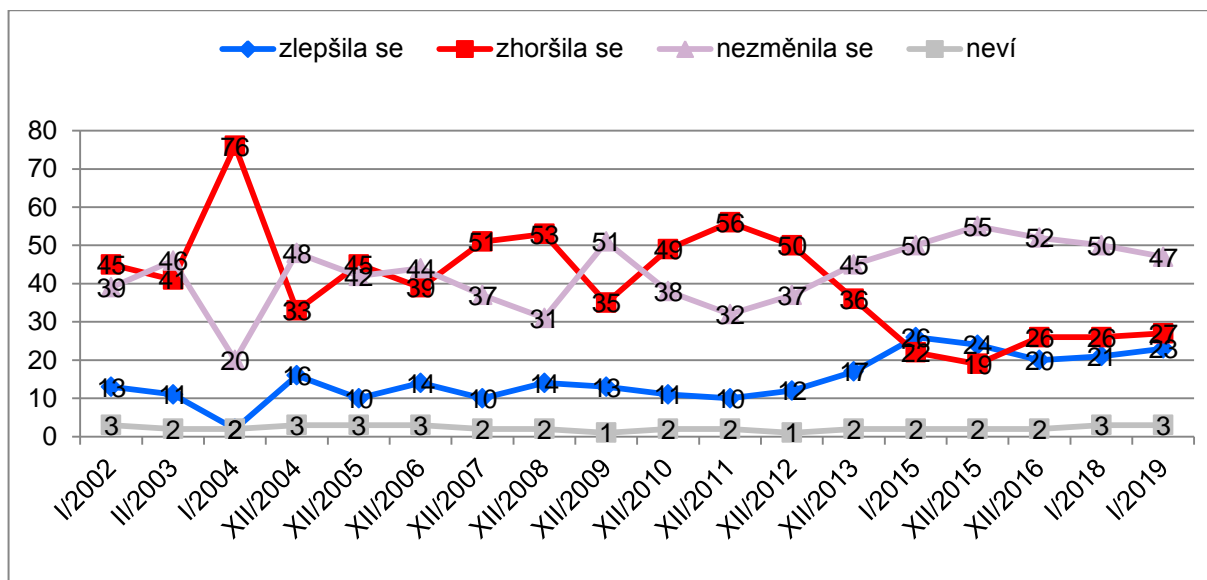
Graf 2: Životní prostředí – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Zdravotnictví (viz graf 3) v průběhu času procházelo poměrně velkými výkyvy zejména v podobě nárůstu či poklesu podílu těch, kdo konstatovali zhoršení situace v uplynulém roce.

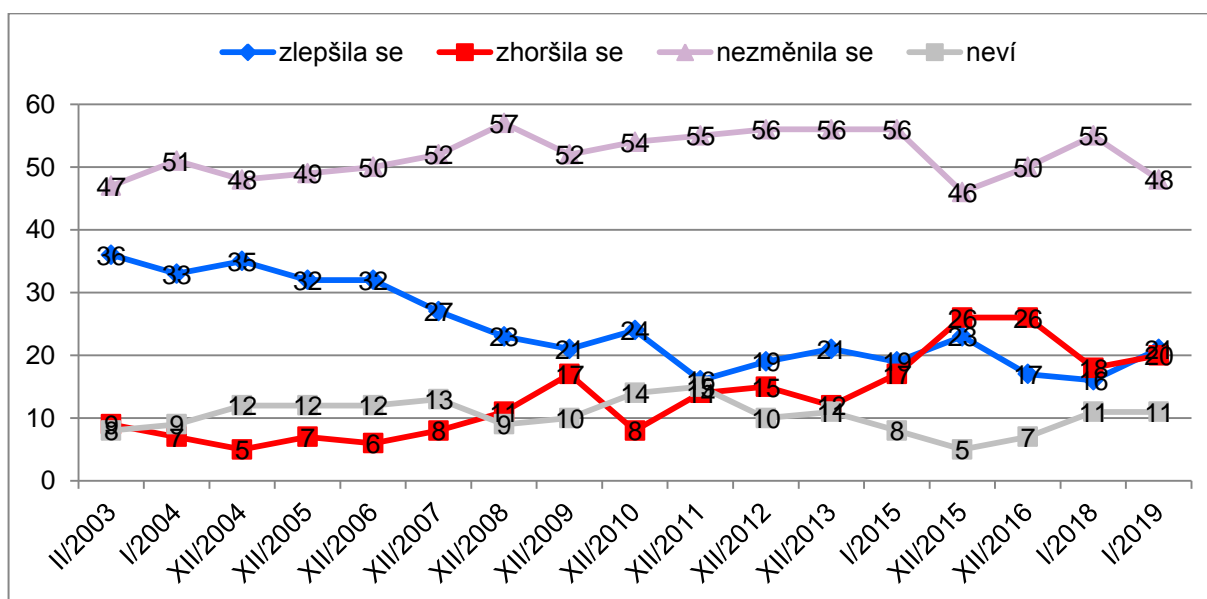
Graf 3: Zdravotnictví – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Největší negativní výkyv se objevil při hodnocení roku 2004, kdy zhoršení situace uváděly přibližně tři čtvrtiny občanů, avšak hned v následujícím šetření podíl negativního hodnocení uplynulého roku klesl o více než čtyřicet procentních bodů na úroveň jedné třetiny, což byl až do počátku 2015 nejnižší podíl negativního hodnocení. Vůbec nejnižší podíl negativního hodnocení byl zaznamenán v prosinci 2015 (19 %). V následujícím šetření hodnotícím rok 2016 mírně poklesl podíl konstatovaného zlepšení (o čtyři procentní body) a o sedm procentních bodů vzrostl podíl zhoršení. Výsledky v následujících třech letech (2016, 2018, 2019) se ustálily na hodnotách, kdy přibližně pětina dotázaných vnímá zlepšení a přibližně čtvrtina zhoršení.

Graf 4: Vztahy ČR se zahraničím – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

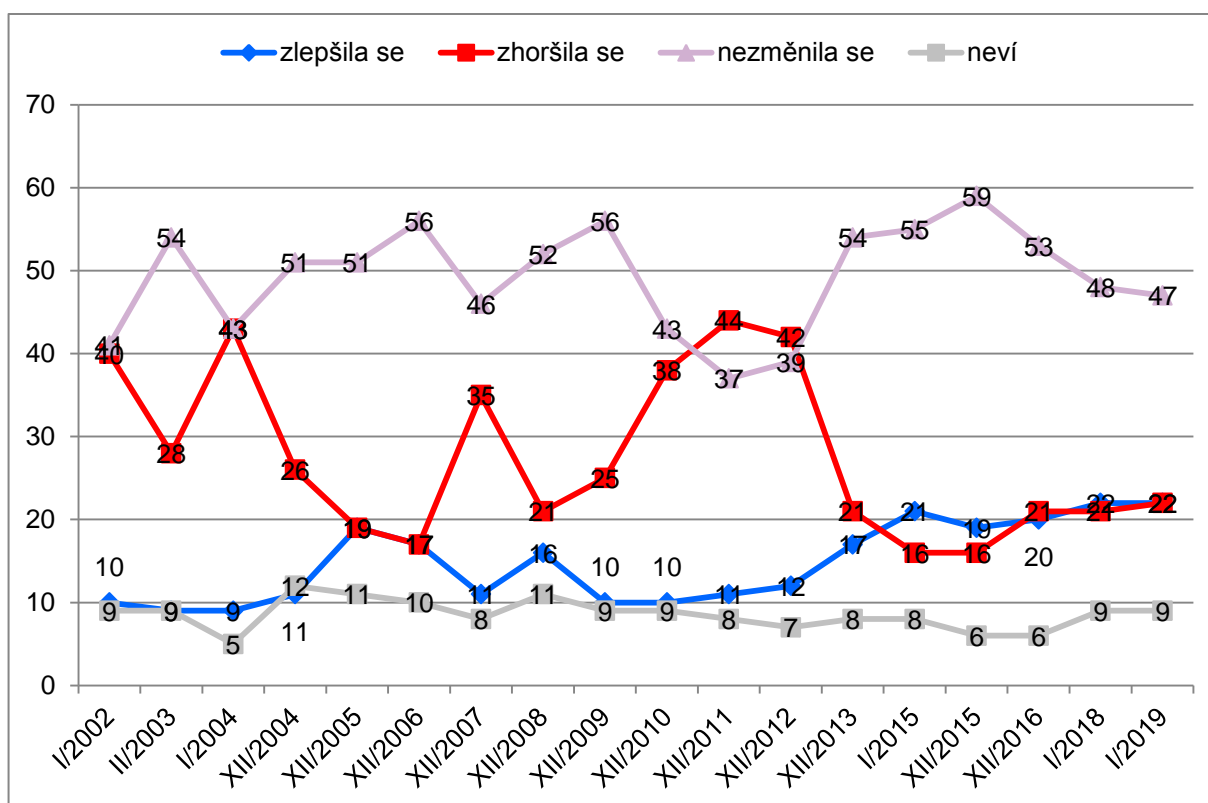

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

U hodnocení vývoje v oblasti vztahů ČR se zahraničím (viz graf 4) můžeme pozorovat dlouhodobý trend pozvolného poklesu podílu konstatovaného zlepšení, který se v první polovině minulého desetiletí pohyboval na úrovni okolo jedné třetiny, od roku 2008 se pak pohyboval kolem jedné pětiny. V aktuálním výzkumu jsme od předchozího šetření z ledna 2018 zaznamenali statisticky významný nárůst podílu těch, podle kterých se za poslední rok vztahy naší země se zahraničím zlepšily (o 5 procentních bodů, návrat na úroveň prosince 2015) a naopak pokles těch, kdo změnu v této oblasti nezaznamenali (o 7 procentních bodů).

Podobně jako u zdravotnictví velké výkyvy v podílu konstatovaného zhoršení situace v uplynulém roce můžeme pozorovat také v případě oblasti školství (viz graf 5).

Graf 5: Školství – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

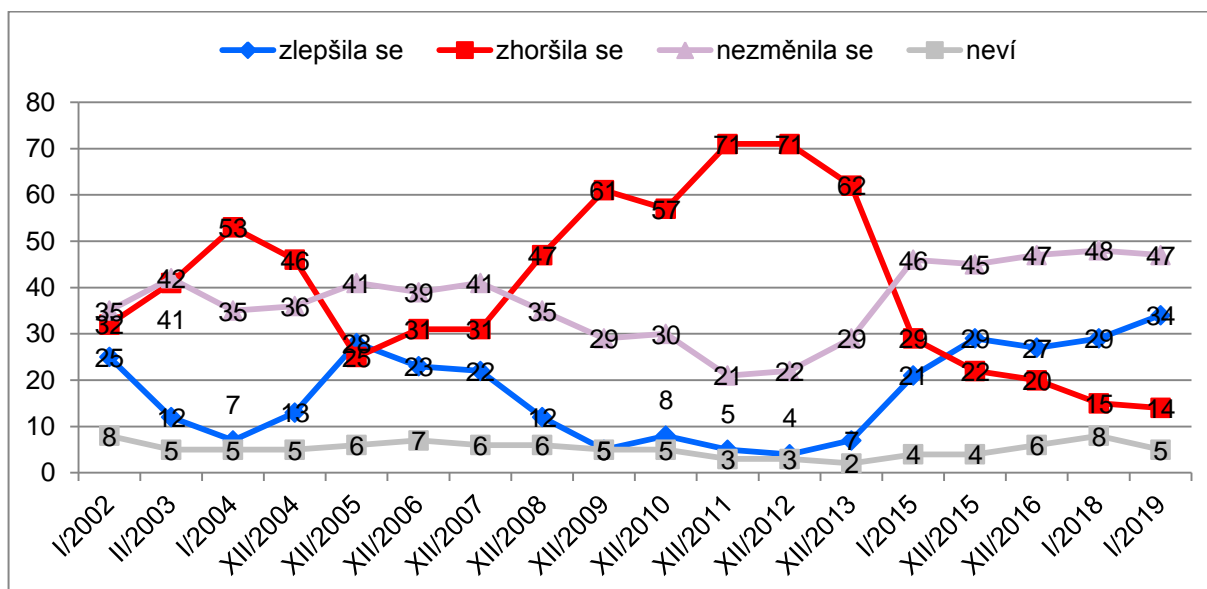

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Zde se situace zlepšovala mezi roky 2004 a 2006, naopak mezi roky 2008 a 2012 se hodnocení výrazně zhoršovalo. Rok 2013 přinesl výrazný obrat znamenající de facto návrat k úrovni hodnocení z roku 2008. V následujících dvou šetřeních hodnotících rok 2014 a 2015 negativní hodnocení kleslo na úroveň 16 % a podíl respondentů, kteří v této oblasti zaznamenali zlepšení, dokonce nad negativním hodnocením mírně převážil. V prosinci 2016 pak došlo k nárůstu tohoto negativního hodnocení o 5 procentních bodů na hodnotu 21 %, které bylo dosaženo i v následujících dvou výzkumech v letech 2018 a 2019. Situace se tak v posledních letech ustálila na hodnotách, kdy shodně přibližně pětina dotázaných konstatuje jak zlepšení, tak zhoršení v oblasti školství a největší podíl dotázaných, dosahujících téměř jedné poloviny, zde žádné změny nepozoruje.

V hodnocení fungování hospodářství (viz graf 6) můžeme vidět po roce 2007 výrazné zhoršování spojené s ekonomickou krizí. Rok 2013 zaznamenal obrat v hodnocení, který další výzkum nejen potvrdil, ale významně prohloubil. I v dalších výzkumu (prosinec 2015) došlo k významnému nárůstu (o 8 procentních bodů) pozitivního hodnocení na úroveň přibližně tří desetín, které bylo dosaženo i v následujících dvou výzkumech z let 2016 a 2018. V aktuálním šetření došlo k dalšímu statisticky významnému nárůstu (o 5 procentních bodů) pozitivního hodnocení na dosud maximální hodnotu 34 % dotázaných. Výsledky v posledních letech dokládají, že fungování hospodářství je v současné době v nejlepší kondici za celé sledované období (tj. od roku 2002).

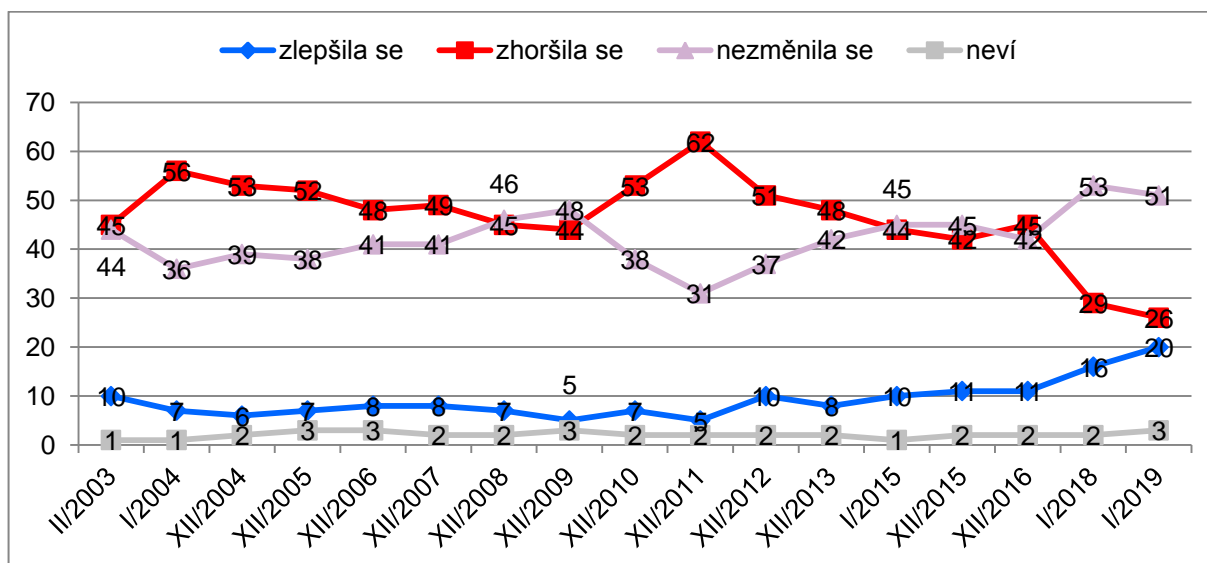
Graf 6: Fungování hospodářství – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Oblast bezpečnosti občanů, respektive obecné kriminality (viz graf 7) zaznamenávala od roku 2004 do roku 2009 pozvolné snižování podílu negativního hodnocení vývoje v uplynulém roce, v letech 2010 a 2011 došlo k výraznému zhoršení, ale od roku 2012 do 2015 podíl dotázaných, kteří zaznamenali v této oblasti zhoršení, klesal. V prosinci 2016 pak tento podíl opět nepatrně vzrostl. Následující výzkum z roku 2018 však naznačil výrazný zlom, kdy podíl negativního hodnocení poklesl o 16 procentních bodů na dosud nejnižší hodnotu (29 %) za celé sledované období (od roku 2002), přičemž aktuální výzkum tento zlom nejenže potvrdil, ale navíc i mírně prohloubil (negativní hodnocení pokleslo o 3 procentní body na 26 % dotázaných, což je nejnižší hodnotu od počátku sledování a pozitivní hodnocení vzrostlo o 4 procentní body na doposud nejvyšší hodnotu 20 % dotázaných).

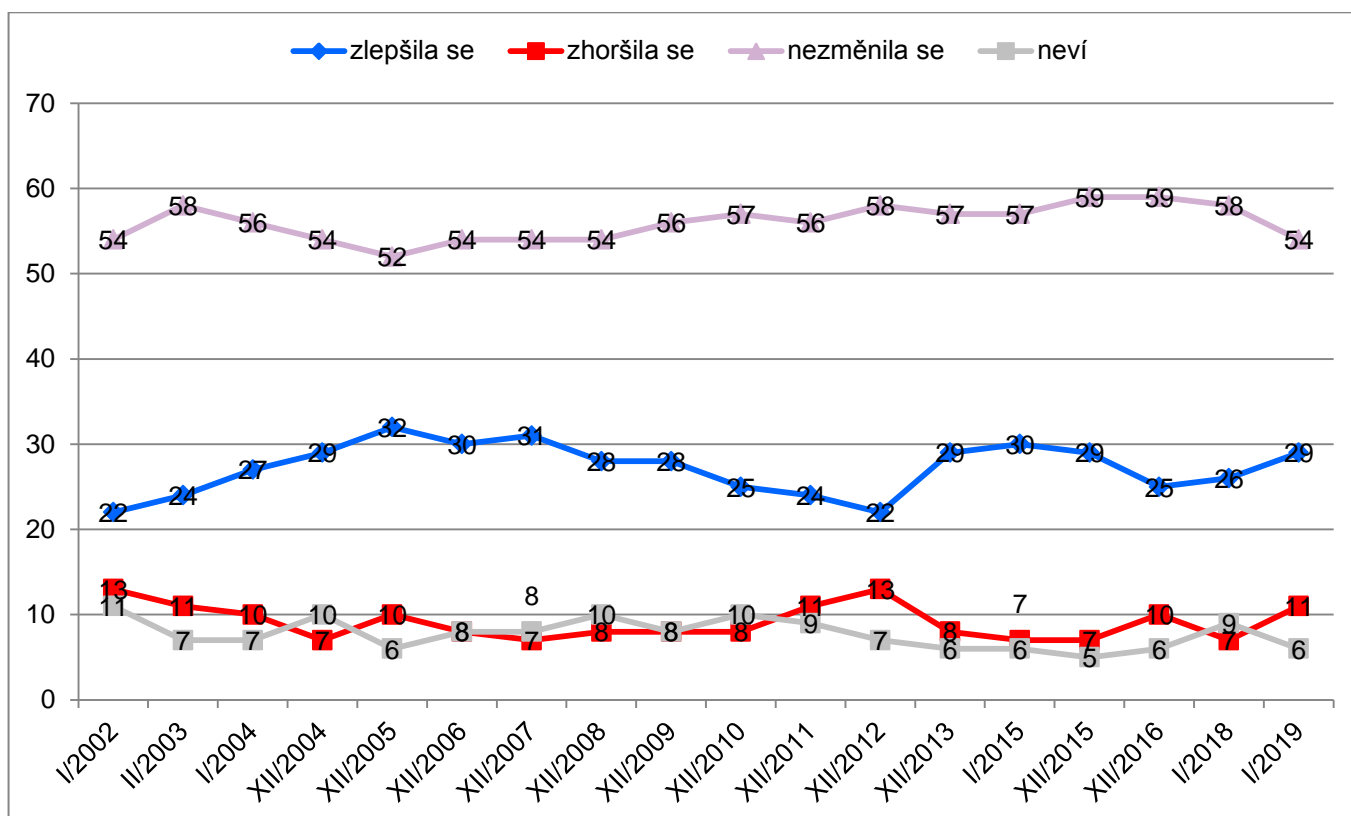
Graf 7: Bezpečnost občanů – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Oblast kultury (viz graf 8) zaznamenávala velmi pozvolný nárůst příznivého hodnocení až do roku 2005. V letech 2005 až 2009 se podíl těch, kteří v této oblasti viděli nějaká zlepšení, v podstatě ustálil a pohyboval se kolem tří desetin dotázaných. V letech 2010 až 2012 podíl pozitivních odpovědí postupně klesal, ale v roce 2013 došlo k obratu a návratu zpět na úroveň let 2005 až 2009. V dalších dvou výzkumech z roku 2015 se situace ustálila a v roce 2016 došlo opět k poklesu (o 4 procentní body) podílu příznivého hodnocení. V dalším výzkumu z roku 2017 nedošlo ke statisticky významným změnám, nicméně v aktuálním výzkumu jsme zaznamenali nárůst (o 4 procentní body) negativního hodnocení a zároveň pokles (o 4 procentní body) u těch, podle kterých se situace v dané oblasti nezměnila. Po celou dobu sledování je však patrné, že nadpoloviční většina české veřejnosti v oblasti kultury žádné významné změny nepozoruje.

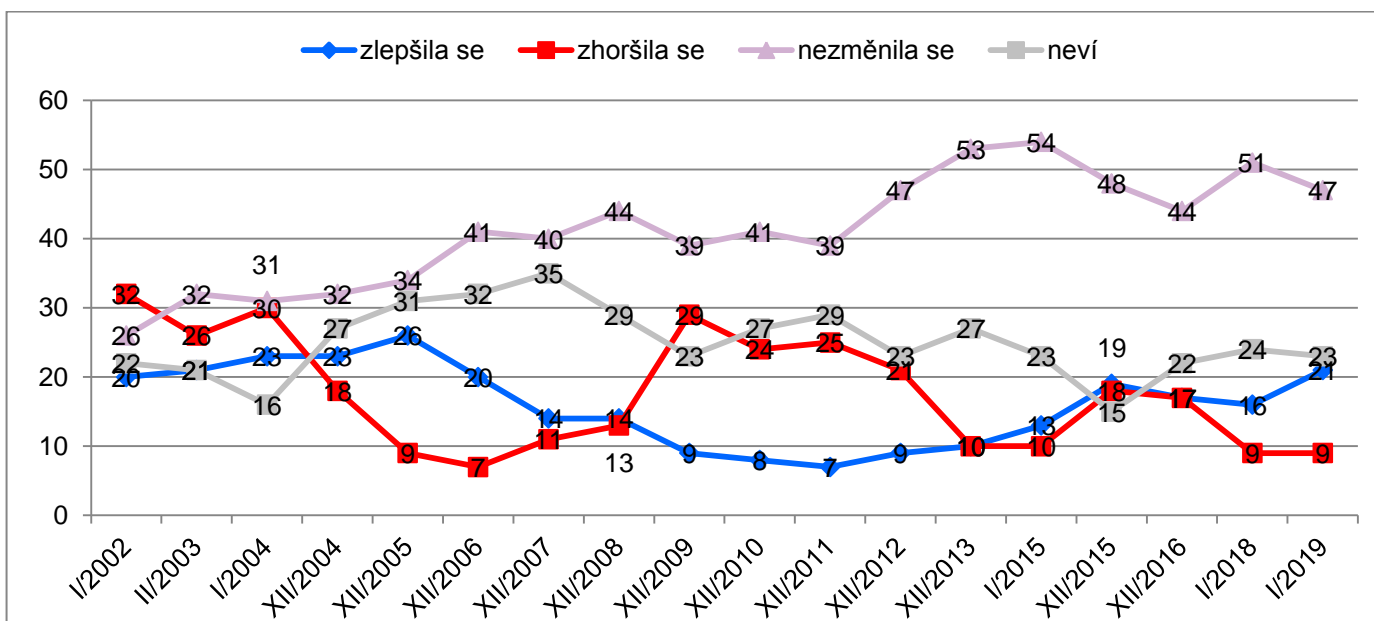
Graf 8: Kultura – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Pokud jde o situaci v armádě (viz graf 9), zde můžeme v období od roku 2002 do počátku roku 2015 pozorovat především nárůst podílu těch, kdo říkají, že se situace v uplynulém roce nezměnila. Souběžně s tím zejména v letech 2004 až 2007 výrazně rostl i podíl odpovědí neví, což obojí může do značné míry souviset se zrušením základní vojenské služby a profesionalizací armády, která se tak kromě jiného poněkud vzdálila přímé zkušenosti většiny řadových občanů. Podíl deklarovaného zlepšení situace, který mezi roky 2002 a 2005 nepatrně vzrostl, následně postupně poklesl z jedné čtvrtiny až na úroveň jedné desetiny, kde se od roku 2009 udržoval až do počátku roku 2015. V prosincovém výzkumu v roce 2015 jsme poprvé zaznamenali výraznější pokles podílu respondentů, kteří v posledním roce neviděli v situaci v armádě žádnou změnu. Tento pokles pokračoval i v dalším šetření z prosince 2016 (na úkor odpovědí „nevím“), nicméně v dalším šetření z roku 2018 byl zaznamenán jiný trend. Podíl respondentů, podle kterých se situace v armádě nezměnila, vzrostl o 7 procentních bodů a vrátil se tak na úroveň z roku 2013 a ledna 2015, a zároveň výrazněji poklesl podíl těch, kdo v této oblasti zaznamenali zhoršení (pokles o 8 procentních bodů na 9 %). V aktuálním výzkumu došlo k novým změnám, kdy poprvé mezi výzkumy statisticky významně vzrostl (o 5 procentních bodů na 21 % dotázaných) podíl těch, podle kterých se situace v armádě zlepšila na úkor těch, kteří v této oblasti nezaznamenali žádné změny (pokles o 4 procentní body). Podíl těch, podle kterých se situace v armádě zhoršila, zůstal stejný jako v předcházejícím šetření.

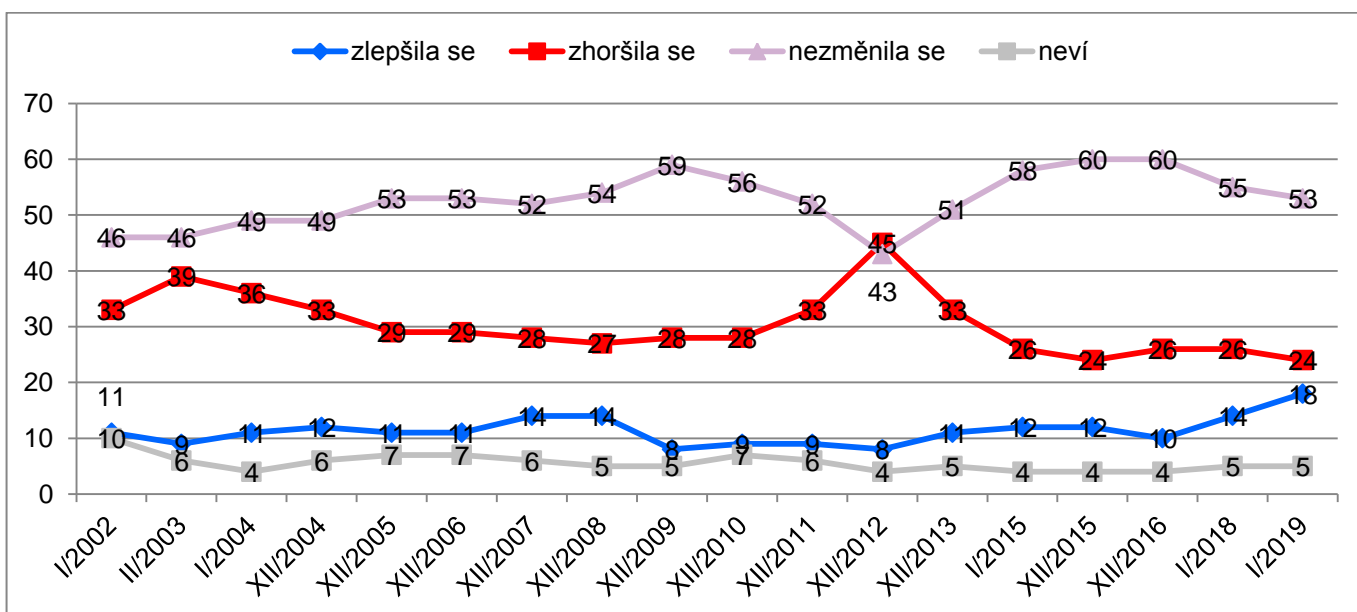
Graf 9: Situace v armádě – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Podíl respondentů, kteří konstatují zlepšení v oblasti fungování úřadů, zůstává po celou dobu sledování v podstatě stabilní (viz graf 10). Do roku 2010 postupně klesal podíl těch, kdo situaci v oblasti vnímali jako zhoršenou, v letech 2011 a 2012 jejich podíl naopak prudce vzrostl. Od roku 2012 do 2015 pak postupně rostl podíl respondentů, kteří v této oblasti žádnou změnu nevidí, a naopak klesal podíl respondentů, podle kterých se situace v této oblasti zhoršila. V dalším roce 2016 zůstala situace stejná jako v předchozím roce 2015. V šetření z roku 2018 byl pak zaznamenán mírný nárůst pozitivního hodnocení (o 4 procentní body) na úkor podílu respondentů (pokles o 5 procentních bodů), kteří v této oblasti nevidí žádnou změnu, přičemž pozitivní trend pokračuje i do aktuálního šetření, ve kterém došlo k dalšímu nárůstu (o 4 procentní body) pozitivního hodnocení na dosud nejvyšší hodnotu 18 % dotázaných.

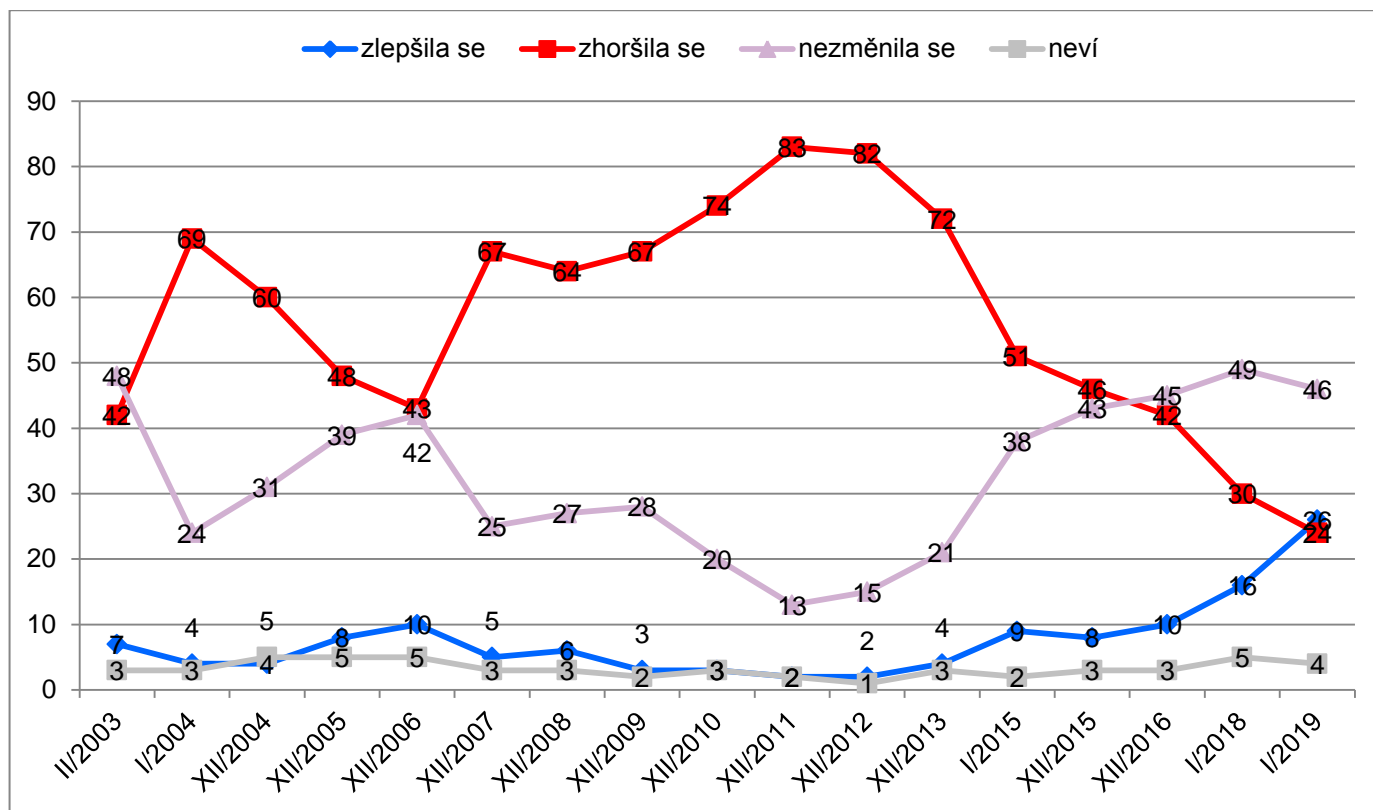
Graf 10: Fungování úřadů – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Pro oblast sociálních jistot (viz graf 11) byl po celou dobu měření charakteristický velmi nízký podíl těch, kteří v této oblasti spatřují nějaké zlepšení, nicméně v posledních čtyřech letech dochází k jejich nárůstu.

Graf 11: Sociální jistoty – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

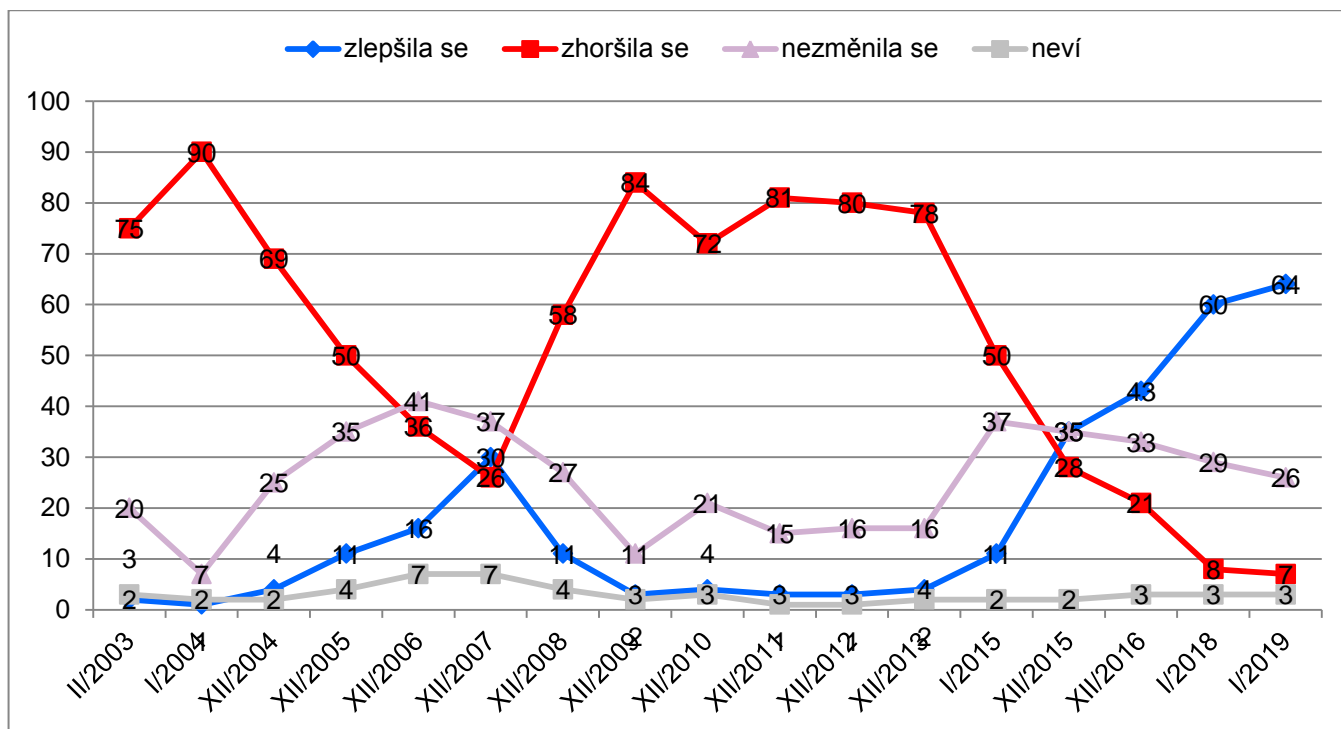
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Mezi lety 2003 a 2004 došlo k výraznému nárůstu podílu dotázaných, podle kterých se situace v této oblasti změnila k horšímu, od roku 2004 se pak podíl negativních odpovědí postupně snižoval až do konce roku 2006, kdy se podíl záporných hodnocení prakticky srovnal s podílem hodnocení „nezměnila se“. V roce 2007 podíl těch, kdo v této oblasti zaznamenali zhoršení, opět výrazně vzrostl a v letech 2010 až 2012 patřila tato oblast mezi vůbec nejhůře hodnocené. Od roku 2012 ale podíl negativního hodnocení opět velmi výrazně klesá (od prosince 2012 do ledna 2019 došlo k poklesu negativních odpovědí o 58 procentních bodů) a naopak roste podíl těch, kteří v této oblasti zaznamenali zlepšení nebo nenaznamenali žádnou změnu. Aktuální výzkum tento trend jednoznačně potvrdil – negativní hodnocení pokleslo o dalších 6 bodů na 24 %, což je nejnižší hodnota za celé sledované období od roku 2003 a zároveň vzrostlo pozitivní hodnocení o 10 procentních bodů na 26 %, což je rovněž nejlepší výsledek za celou dobu sledování. Aktuálně je tak poprvé podíl, těch, kteří v oblasti sociálních jistot zaznamenali zlepšení i zhoršení, statisticky vyrovnaný na úrovni jedné čtvrtiny dotázaných.

V oblasti nezaměstnanosti (viz graf 12) můžeme po celou dobu měření sledovat určité vývojové etapy, které souvisí s ekonomickou situací v ČR a jejím hodnocením. V lednu 2004 bylo dosaženo maxima (90 %) těch, kteří zaznamenali v oblasti nezaměstnanosti zhoršení, do roku 2007 tento podíl postupně klesal (pokles o 64 procentních bodů) a naopak rostl podíl těch, kteří zaznamenali zlepšení (v roce 2007 30 %). V následujících dvou letech se situace obrátila a podíl negativních hodnocení opět výrazně vzrostl a podíl pozitivních hodnocení poklesl. Mezi lety 2009 až 2013 byla situace relativně stabilní, ale od 2013 začal pozitivní trend, který pokračuje až do současnosti. Podíl pozitivních hodnocení začal růst a podíl negativních hodnocení klesat (v prvních letech výrazně, poté mírně). Až do roku 2019 podíl pozitivních hodnocení vzrostl o 60 procentních bodů na 64 % dotázaných na doposud maximální hodnotu a podíl negativních hodnocení poklesl o 71 procentních bodů na 7 % dotázaných, což je naopak dosavadní minimum. V aktuálním výzkumu tak došlo opět k dalšímu, byť pouze mírnému, nárůstu pozitivních hodnocení (o 4 procentní

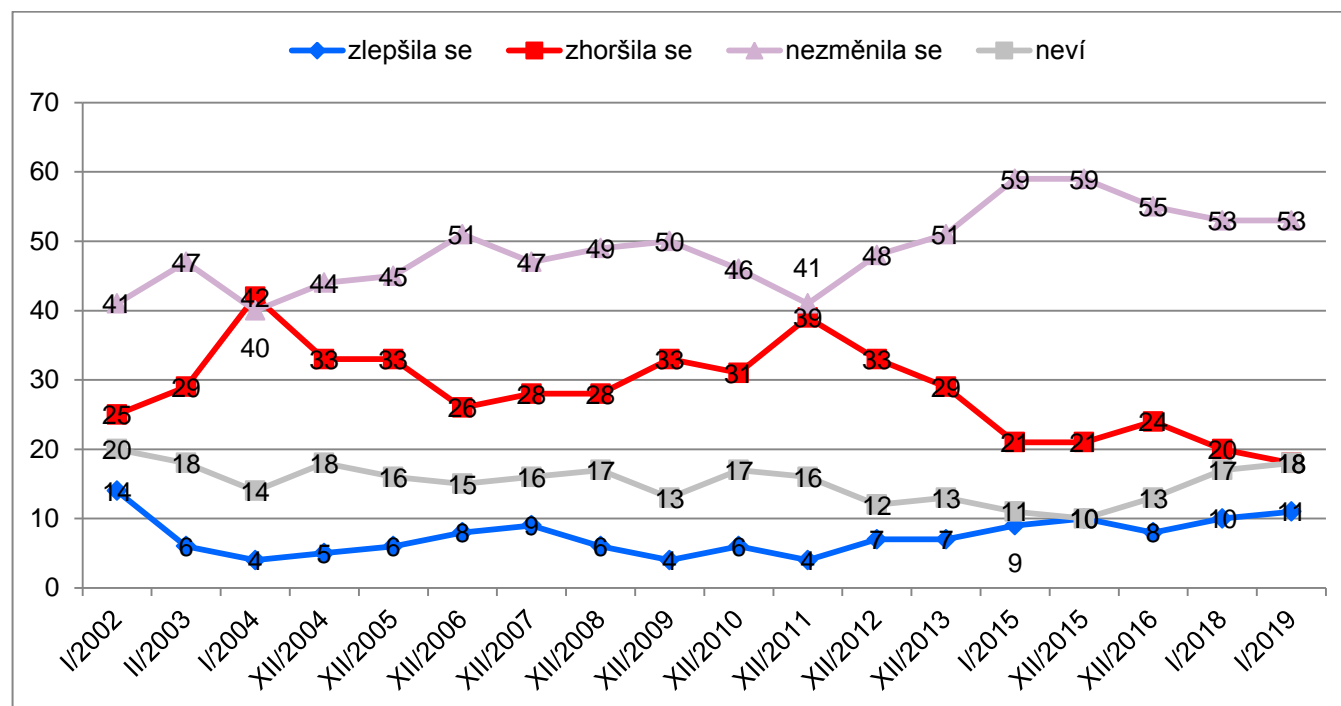
body. Podíl negativních hodnocení se statisticky významně nezměnil, nicméně rovněž bylo dosaženo nové, v tomto případě, minimální hodnoty (7 %). Aktuální výsledky jsou tak nejpozitivnějším hodnocením za celou dobu sledování.

Graf 12: Nezaměstnanost – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 13: Soudnictví – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

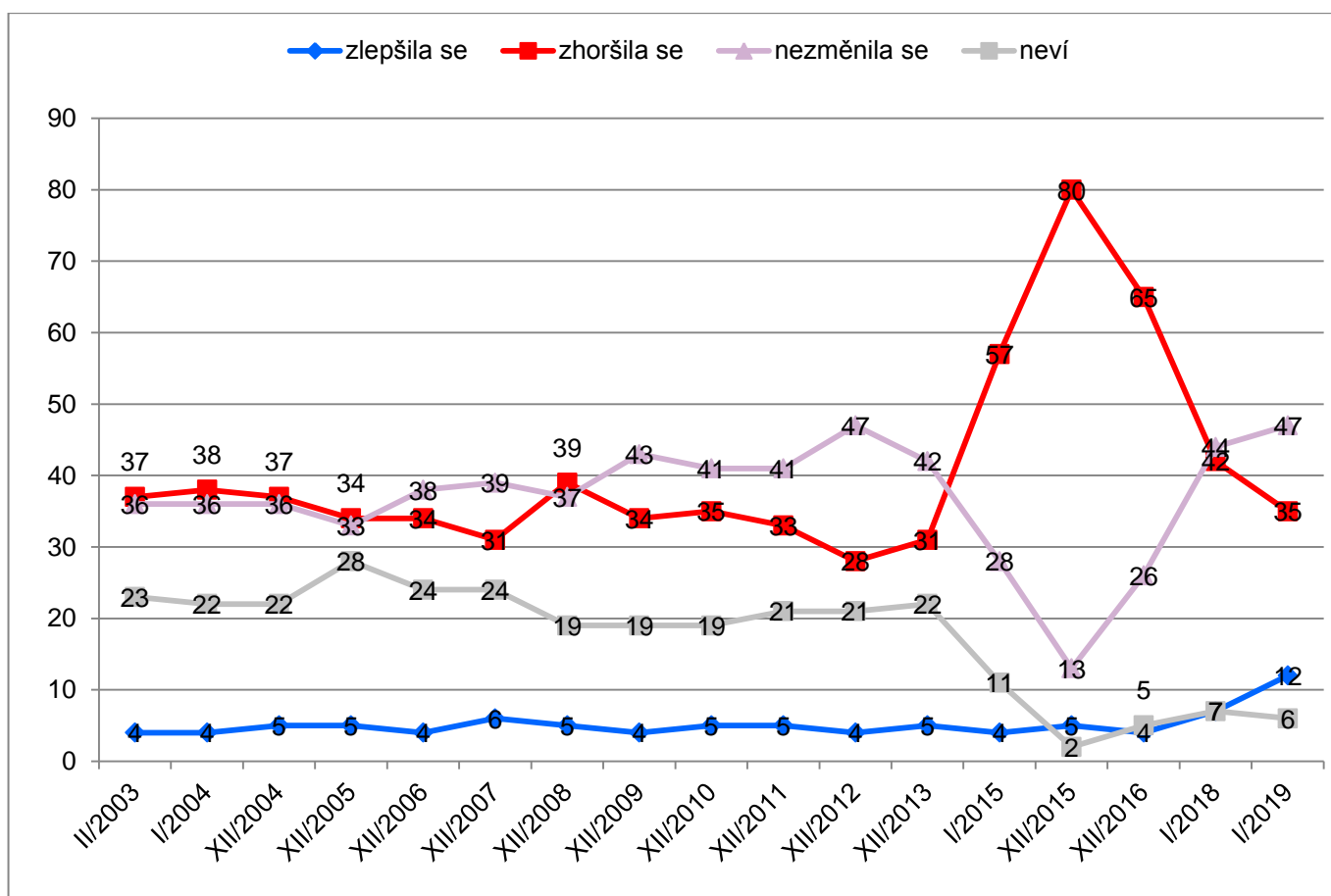

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Oblast soudnictví (graf 13) se z pohledu veřejného mínění v posledních několika letech postupně stabilizovala, když od roku 2011 do roku 2015 vidíme v této oblasti setrvalý nárůst podílu těch, podle kterých se v této oblasti situace za poslední rok významně nezměnila (až na necelé tři pětiny dotázaných) a současný pokles negativního hodnocení případných změn (až k přibližně pětině dotázaných). V roce 2016 podíl negativního hodnocení nepatrně vzrostl na úkor poklesu hodnocení, že se situace v oblasti soudnictví nezměnila. Do dalšího šetření v roce 2018 mírně klesl podíl těch, podle kterých v oblasti soudnictví došlo ke zhoršení (o 4 procentní body) ve prospěch odpovědi „nevím“, přičemž tento pokles, byť není statisticky významný (o 2 procentní body) pokračuje i v aktuálním šetření a aktuální hodnota 18 % dotázaných je doposud nejnižší za celou sledování (od roku 2002). Výsledky v posledních letech dokládají trend nastolený od 2012, že česká veřejnost hodnotí oblast soudnictví méně kriticky (od roku 2011 až do současnosti klesl podíl negativního hodnocení o 21 procentních bodů).

Oblast přistěhovalectví patřila v letech 2003 až 2011 k těm nejstabilnějším, přičemž po celou dobu sledování je pro tuto oblast charakteristický velmi nízký podíl těch, kteří zde vidí nějaké zlepšení (mírný nárůst byl zaznamenán až v posledních třech letech). Nicméně mezi lety 2013 a 2015 došlo k výrazné změně, když podíl těch, kteří situaci hodnotí jako „zhoršenou“ stoupl o 49 procentních bodů a naopak významně klesl podíl těch, kteří žádnou změnu nepozorovali (pokles o 29 procentních bodů), nebo se k této položce neuměli vyjádřit a volili odpověď „nevím“ (pokles o 20 procentních bodů). Zřejmě z důvodu vývoje přistěhovalecké krize během roku 2016 došlo k významnému zlomu v hodnocení – výrazný pokles negativních odpovědí a nárůst odpovědí „nezměnila se“, který v dalším šetření v roce 2018 pokračoval, až se tyto podíly vyrovnaly (44 % situace „nezměnila se“ a 42 % situace „zhoršila se“). Stejný trend pokračuje i v aktuálním výzkumu, kdy oproti loňsku dále poklesl (o 7 procentních bodů) podíl negativních odpovědí na 35 % dotázaných, čímž se vrátil na úroveň srovnatelnou s roky předchozího desetiletí. Oproti roku 2018 navíc mírně vzrostl (o 5 procentních bodů) podíl těch, kteří v oblasti přistěhovalectví zaznamenali zlepšení na 12 %, což je doposud nejvyšší hodnota od počátku sledování z roku 2003.

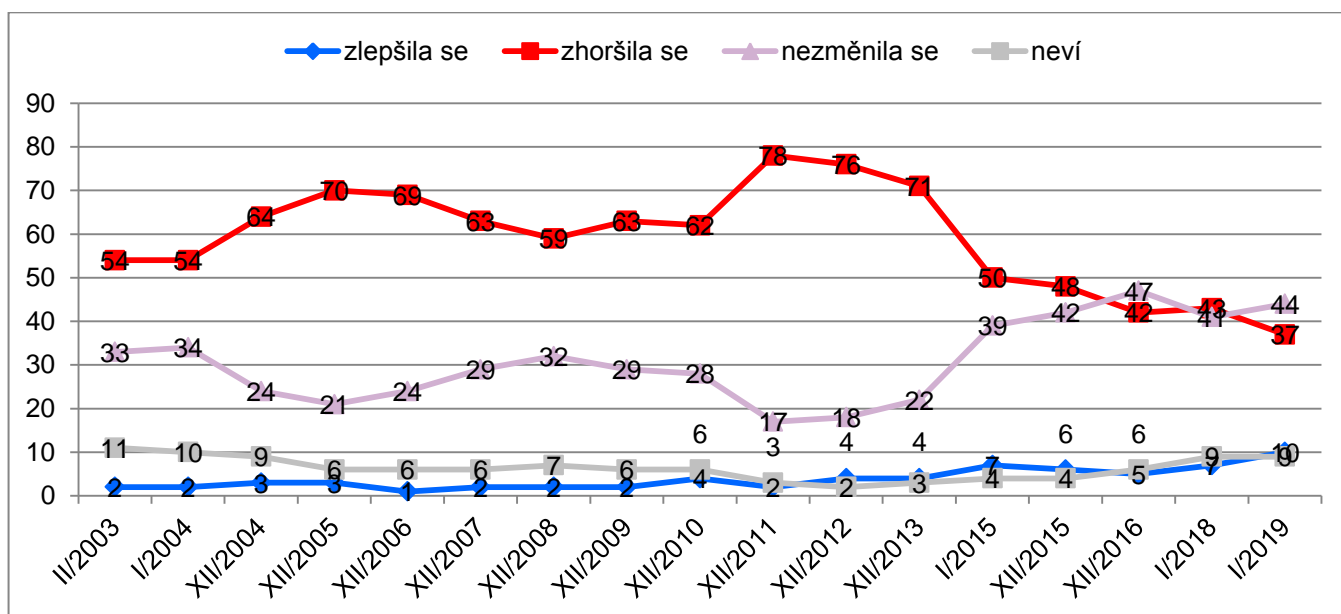
Graf 14: Přistěhovalectví – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

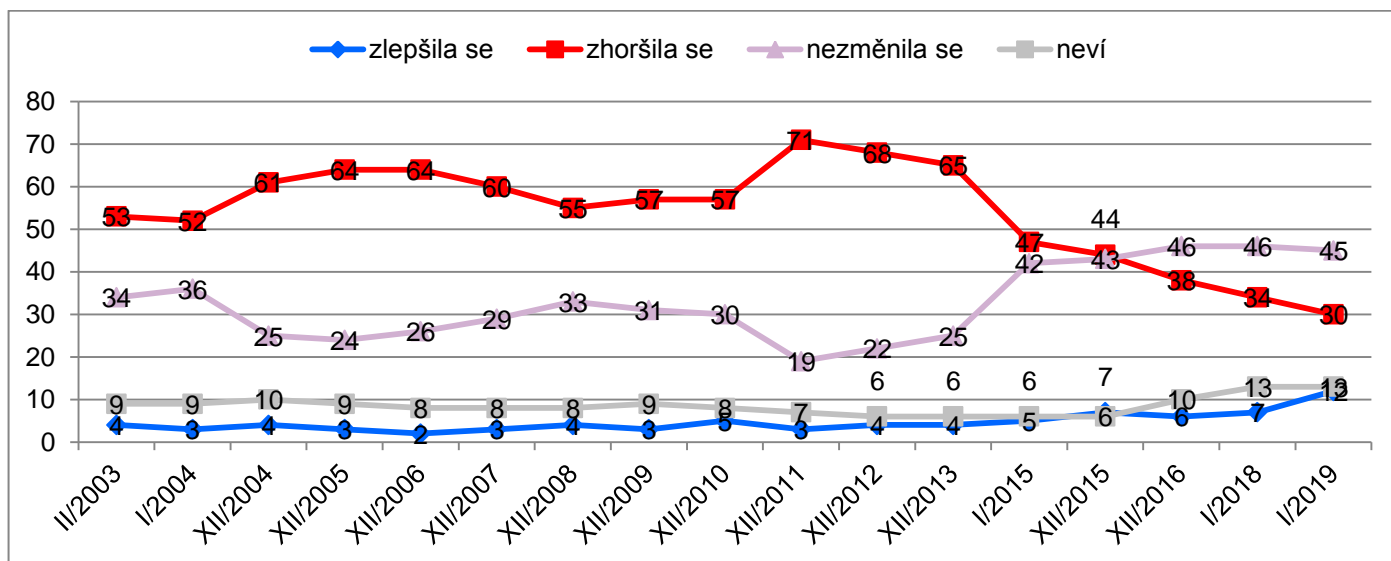
Hodnocení uplynulého vývoje v oblasti korupce (viz graf 15) a podobně tak i v oblasti hospodářské kriminality (viz graf 16) bylo relativně stabilní od počátku měření do roku 2010, kdy došlo k výraznému zhoršení (pokles podílu těch, kdo nevidí žádnou změnu a nárůst podílu těch, kteří konstatují zhoršení situace). Od roku 2011 začal trend poklesu těch, kteří konstatují, že se situace zhoršila. K největšímu zlomu došlo v hodnocení z počátku roku 2015, kdy oproti předchozímu šetření pokleslo negativní hodnocení v oblasti korupce o 21 procentních bodů a v oblasti hospodářské kriminality o 18 procentních bodů. V dalších letech negativní hodnocení stále pozvolna klesá. V oblasti korupce bylo historického minima podílu respondentů vnímajících zhoršení situace dosaženo v aktuálním šetření (37 %, oproti roku 2018 pokles o 6 procentních bodů) a stejně tak i v oblasti hospodářské kriminality (30 %, oproti roku 2018 pokles o 4 procentní body), kde navíc v porovnání s předchozím šetřením došlo i ke statisticky významnému nárůstu (o 5 procentních bodů) pozitivního hodnocení na dosud nejvyšší hodnotu (12 %).

Graf 15: Korupce – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

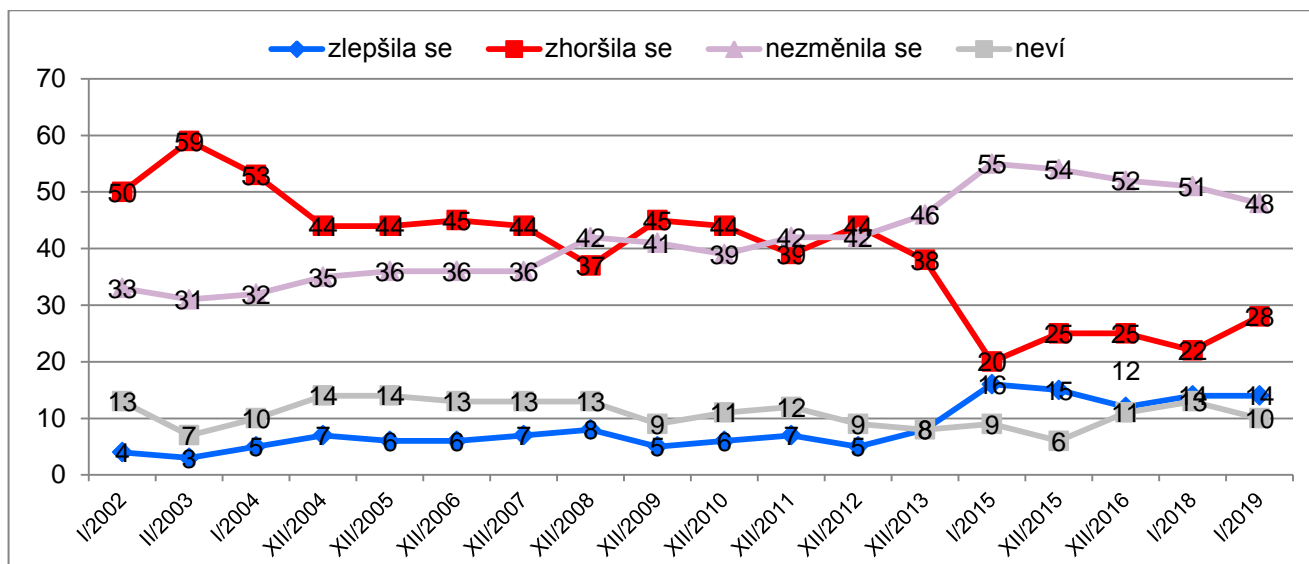
Graf 16: Hospodářská kriminalita – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

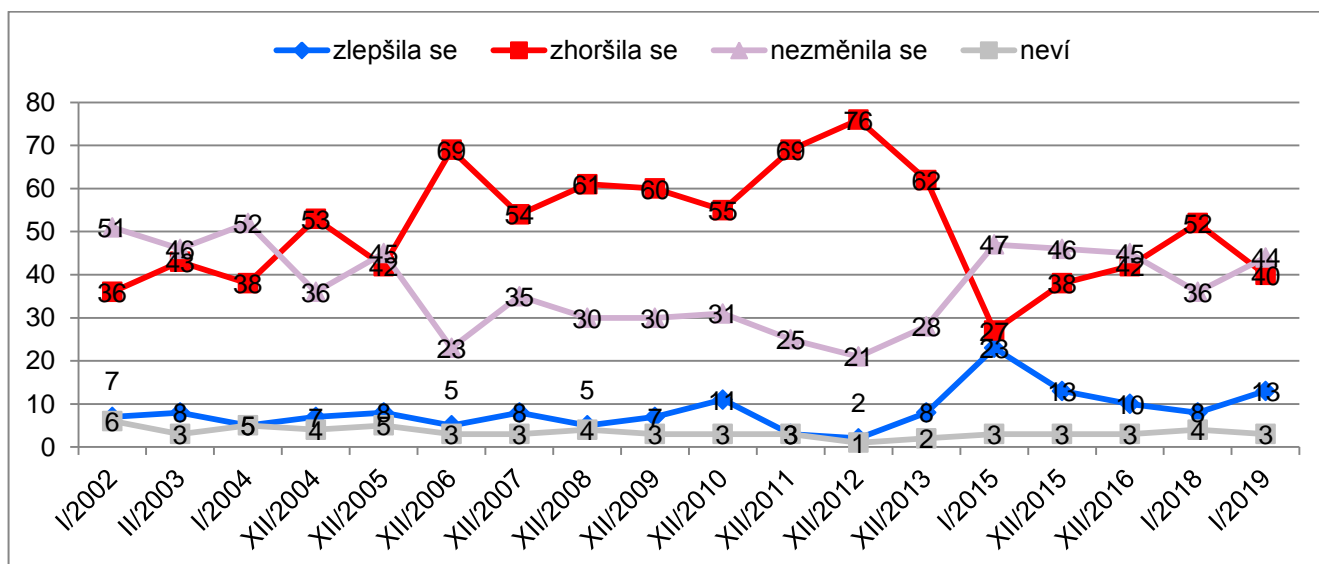
V případě zemědělství (viz graf 17) dochází v podstatě po celou dobu sledování, až do ledna 2015, k pozvolnému nárůstu těch, kteří v této oblasti nepozorují žádnou změnu. Od této doby dochází mezi každými výzkumy k mírným, statisticky nevýznamným poklesům, nicméně v součtu až do aktuálního šetření se jedná o pokles o 7 procentních bodů. Od ledna 2015 dochází zároveň k pozvolnému nárůstu (s mírným snížením v roce 2018) podílu těch, kteří v oblasti zemědělství zaznamenali zhoršení, kdy jejich podíl oproti předchozímu šetření vzrostl o 6 procentních bodů (v porovnání s lednem 2015 o 8 procentních bodů) na aktuální hodnotu 28 % dotázaných.

Graf 17: Zemědělství – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 18: Politická situace v ČR – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

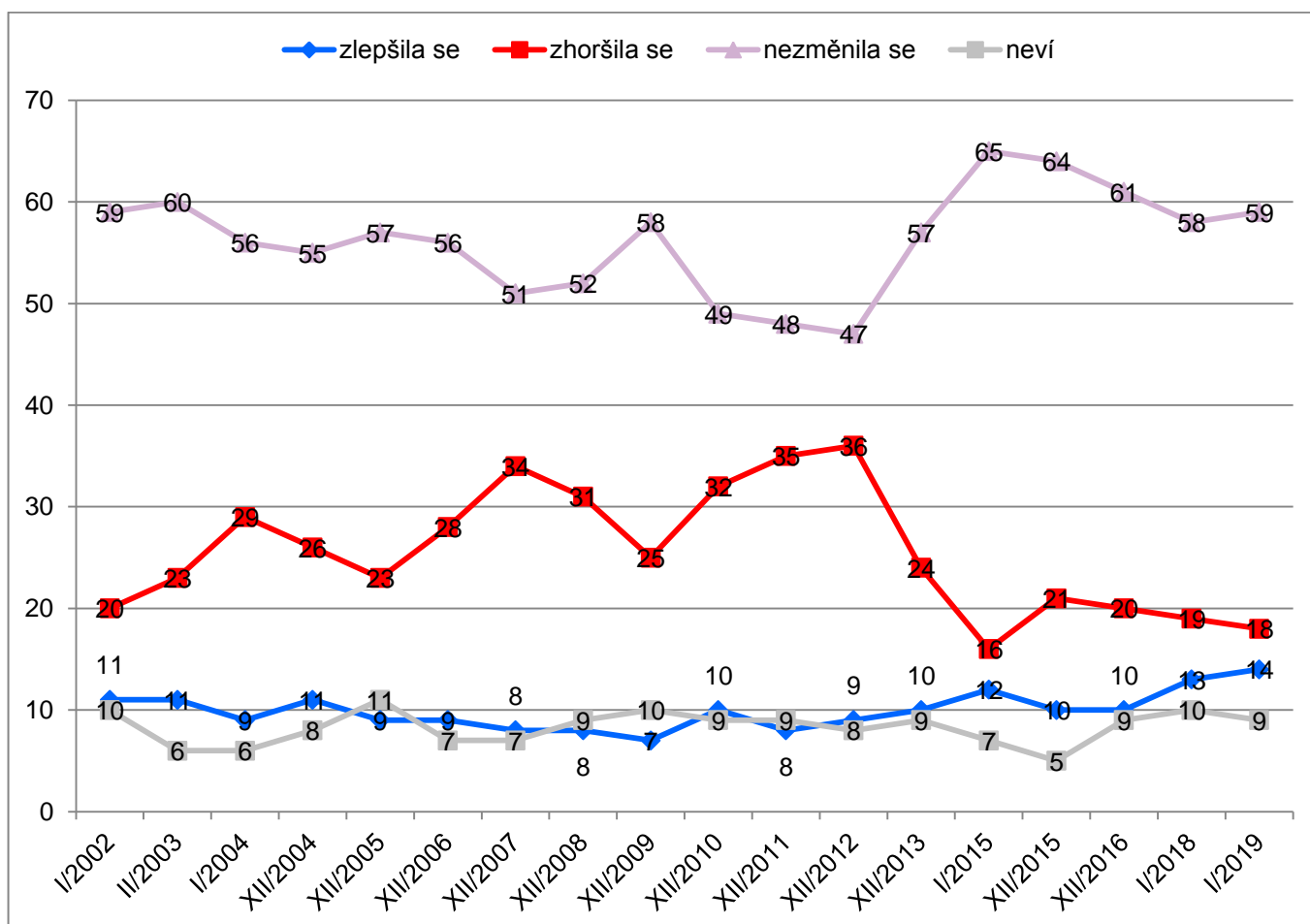
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Hodnocení vývoje politické situace v ČR (viz graf 18) vykázalo v měření z prosince 2013 a ledna 2015 velké zlepšení, jímž se z historického dna, na němž se ocitlo na konci roku 2012, posunulo do svého výrazného pozitivního maxima. Od dalšího výzkumu v prosinci 2015 do ledna 2018 pak docházelo k pozvolnému setrvalému nárůstu (v součtu o 25 procentních bodů) negativního hodnocení a mírnějšímu poklesu (v součtu o 15 procentních bodů) pozitivního

hodnocení a i podílu těch, dle kterých se politická situace v ČR nezměnila (v součtu o 11 procentních bodů). V aktuálním výzkumu však došlo k výrazné změně, když podíl těch, dle kterých se situace zhoršila, opět značně poklesl (o 12 procentních bodů) na 40 %, čímž se vrátil na úroveň z let 2015 a 2016, podíl těch, dle kterých se politická situace v ČR v uplynulém roce zlepšila, vzrostl (o 5 procentních bodů) na 13 %, a podíl těch, kteří nezaznamenali žádnou změnu, také vzrostl (o 8 procentních bodů) na 44 % dotázaných. Následující výzkum ukáže, zda se jedná pouze o výkyv nebo česká veřejnost začíná hodnotit politickou situaci v ČR pozitivněji.

Pokud jde o možnost účasti občanů na rozhodování o veřejných záležitostech (viz graf 19), zde mezi roky 2012 a 2015 posílilo přesvědčení, že v této oblasti nedochází k výrazným změnám, při poklesu deklarovaného zhoršení. Od ledna 2015 opět začal mírný pokles názoru respondentů, že v této oblasti nedochází k výrazným změnám (od ledna 2015 do ledna 2018 pokles o 7 procentních bodů). Od prosince 2015 pak můžeme sledovat velmi nepatrný, mezi výzkumy statisticky nevýznamný pokles, podíl těch, kteří deklarují zhoršení a naopak nárůst těch, kteří deklarují zlepšení na aktuálně nejvyšší hodnotu 14 % dotázaných (od prosince 2015 do ledna 2019 nárůst o 4 procentní body). V aktuálním výzkumu oproti minulému šetření z ledna 2018 nedošlo k žádným významným změnám.

Graf 19: Možnost účasti občanů na rozhodování o veřejných záležitostech – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

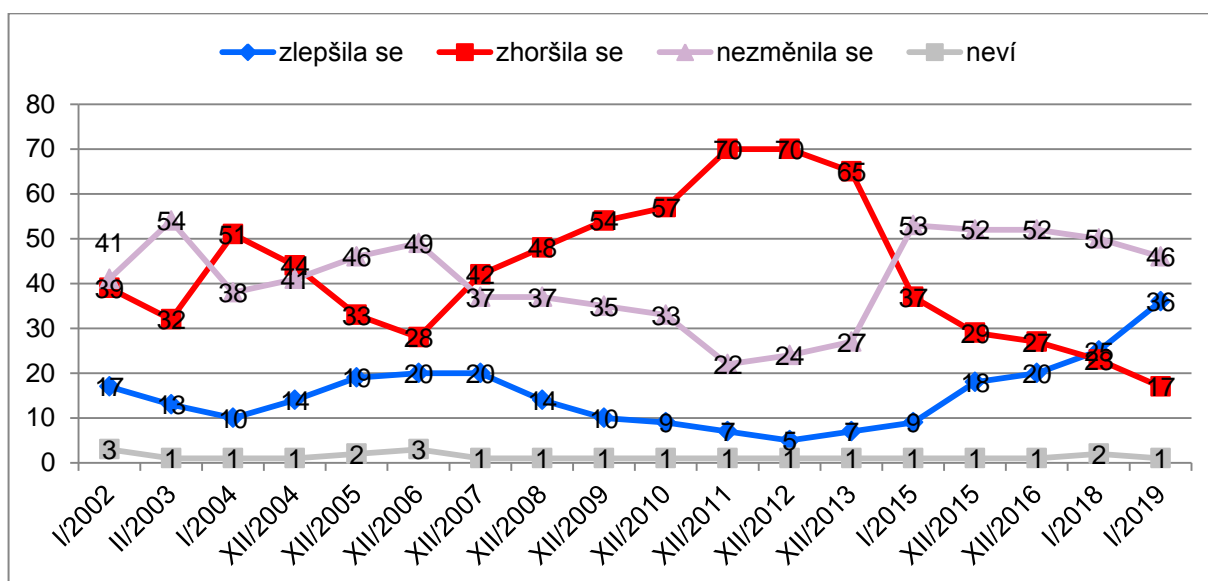

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Vývoj v oblasti životní úrovně (viz graf 20) se podobně jako oblast sociálních jistot úzce váže na vývoj ekonomiky a sociálně ekonomických podmínek. Mezi roky 2004 a 2006 se hodnocení výrazně zlepšovalo, od roku 2007, kdy se do životní úrovně začala promítat některá opatření Topolánkovy vlády, jako např. změny DPH, zrušení společného

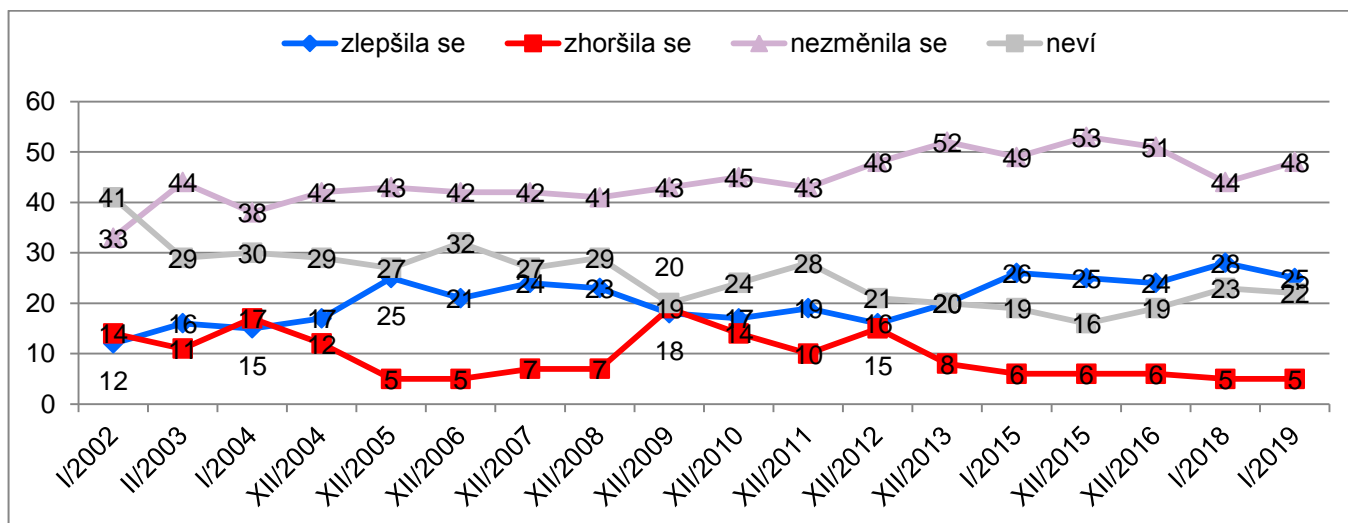
zdanění manželů či zavedení tzv. regulačních poplatků ve zdravotnictví, a následně po vypuknutí ekonomické krize ke konci roku 2008, se naopak dramaticky zhoršovalo, když mezi roky 2006 a 2011 narostl podíl negativního hodnocení vývoje životní úrovně v uplynulém roce o více než čtyřicet procentních bodů. Od roku 2012, kdy bylo dosaženo historického minima pozitivních odpovědí (5 %) a maxima negativních odpovědí (70 %), dochází ke zlomu a hodnocení životní úrovně se začíná zlepšovat, přičemž pozitivní hodnocení roste až do současnosti. V předchozím šetření se poprvé za celou dobu sledování (od roku 2002) podíly pozitivních a negativních odpovědí srovnaly a v aktuálním šetření dokonce poprvé statisticky významně převážilo pozitivní hodnocení. Oproti minulému šetření podíl negativních odpovědí poklesl (o 6 procentních bodů) na historické minimum (17 %) a podíl pozitivních odpovědí naopak vzrostl (o 11 % procentních bodů) na 36 %, což je historické maximum. Celkově od roku 2012 poklesl podíl negativních odpovědí o 53 procentních bodů a podíl pozitivní odpovědi vzrostl o 31 procentních bodů. Aktuální hodnocení životní úrovně je vůbec nejpozitivnější od počátku sledování.

Graf 20: Životní úroveň – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 21: Věda a výzkum – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

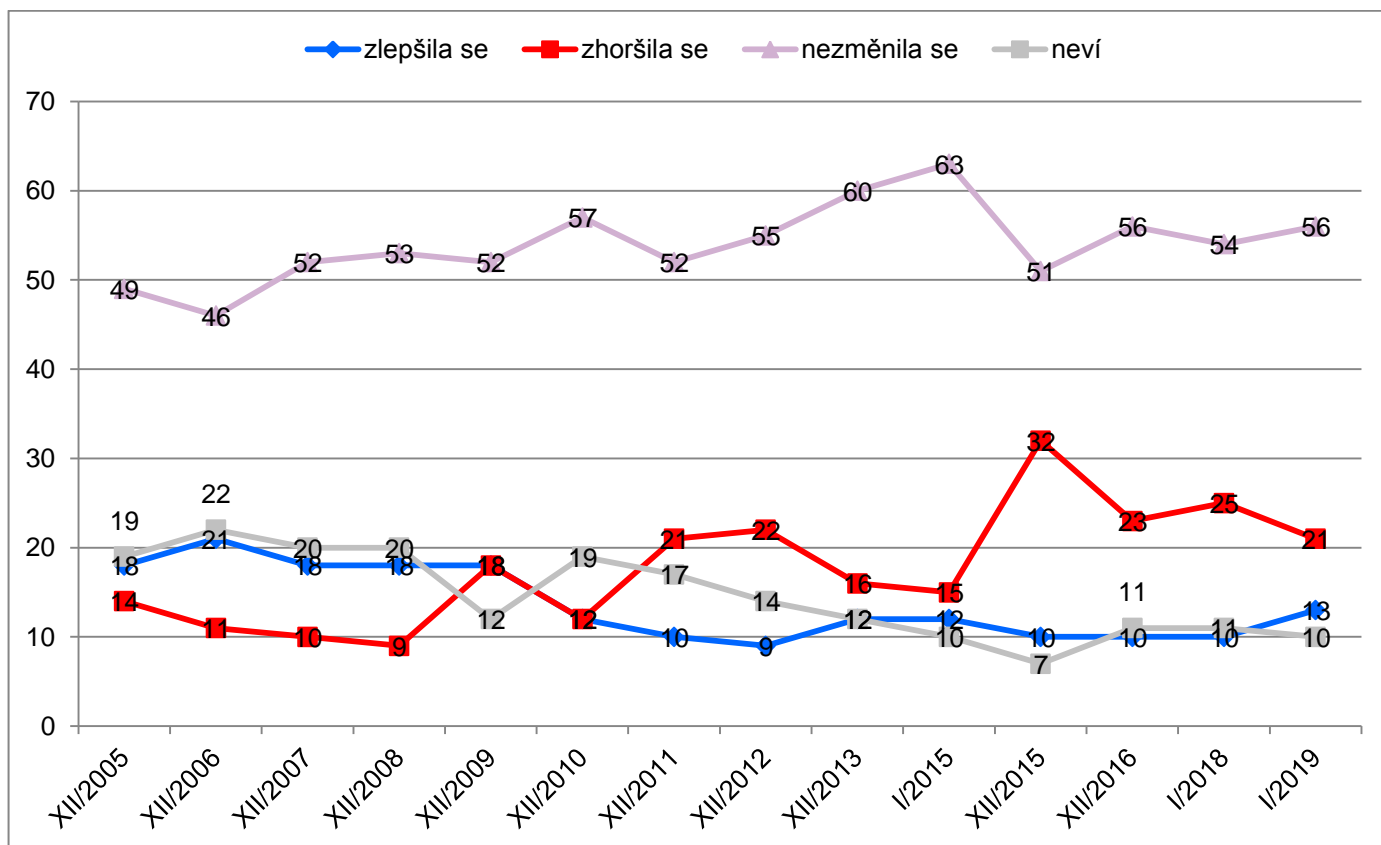

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Oblast vědy a výzkumu (viz graf 21) byla na vzestupu zejména v první polovině minulého desetiletí, následně se relativně příznivé hodnocení vývoje v tomto ohledu udržovalo až do roku 2008. Zřejmě v souvislosti s ekonomickou krizí a medializovanými problémy okolo financování vědy a snižování rozpočtových prostředků na tuto oblast došlo v roce 2009 a pak znovu v roce 2012 k určitému zhoršení v hodnocení uplynulého vývoje, ale to následně rychle odeznělo. V porovnání s minulým šetřením z roku 2018, kdy bylo dosažena maxima pozitivních odpovědí, nedošlo v aktuálním výzkumu k významnějším změnám, pouze se o 4 procentní body snížil podíl těch, kteří v oblasti vědy a výzkumu nezaznamenali žádnou změnu, podíly odpovědí „zlepšila se“ i „zhoršila se“ zůstávají téměř vyrovnané. Pro oblast vědy a výzkumu je zároveň v průběhu času charakteristický vysoký podíl odpovědí neví.

Pro postavení ČR v EU (viz graf 22) byl až do počátku roku 2015 charakteristický zejména nárůst podílu těch, kdo v této oblasti nepozorují žádnou změnu. V roce 2010 je pak patrný pokles podílu těch, kteří v oblasti viděli za uplynulý rok zlepšení. Zhoršení zjištěné v prosinci 2015 výzkum v dalším roce nepotvrdil a naznačil návrat na hodnocení z prosince 2012. Od roku 2016 zůstává situace relativně stabilní, nicméně v porovnání s předchozím šetřením z ledna 2018 mírně poklesl (o 4 procentní body) podíl těch, podle kterých se postavení ČR v EU zhoršilo a nepatrně (o 3 procentní body a tedy na úrovni statistické chyby) narostl podíl těch, podle kterých se postavení ČR v EU naopak zlepšilo.

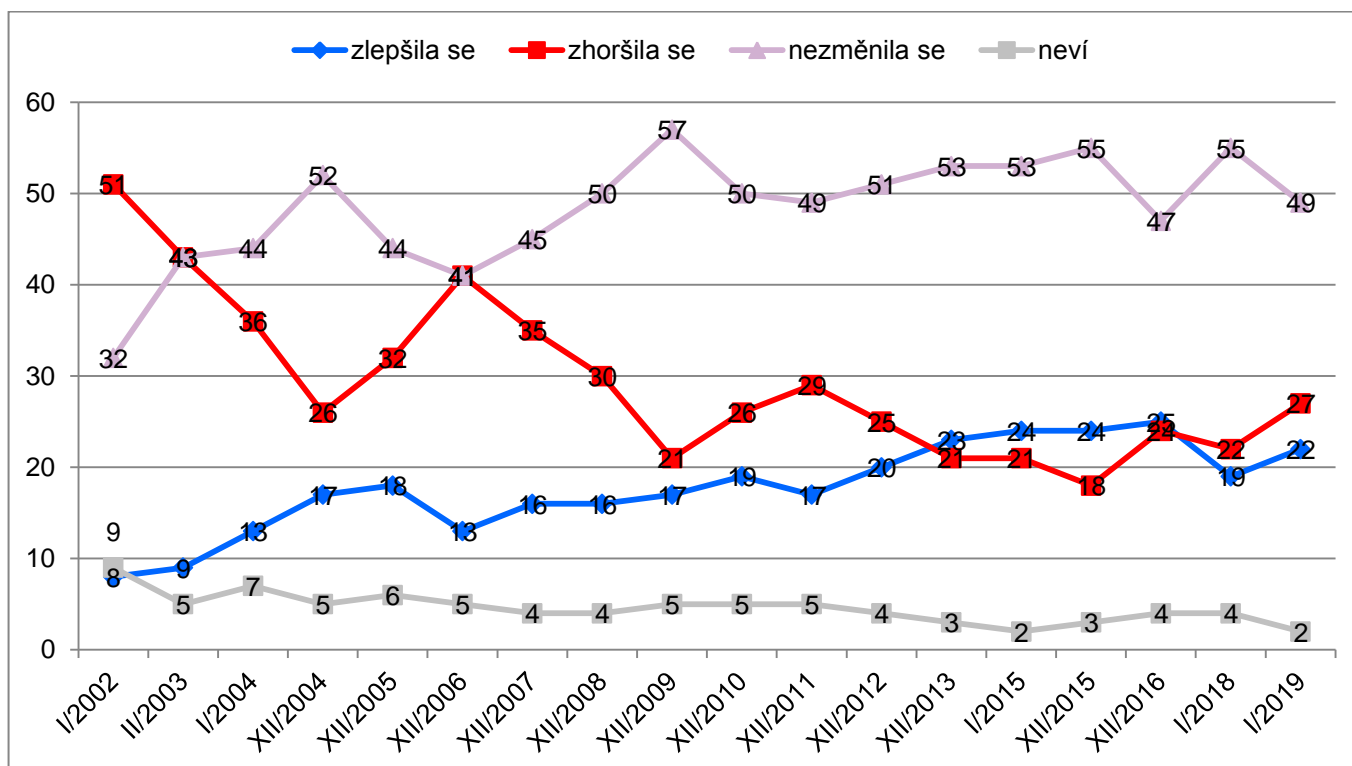
Graf 22: Postavení ČR v EU – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

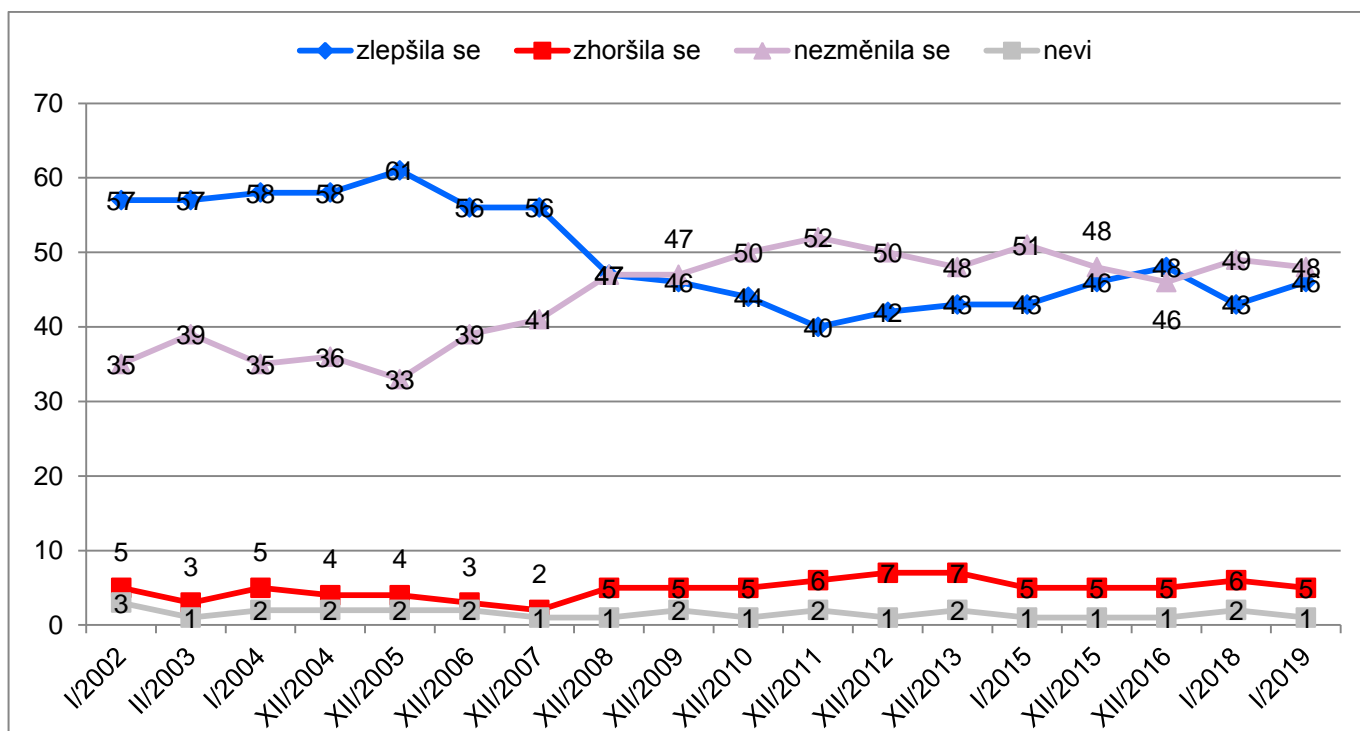
Oblast dopravní obslužnosti (viz graf 23) v průběhu času vykazuje převážně pozvolný nárůst pozitivních vyjádření, který vyvrcholil v prosinci 2016. Podíl konstatovaného zhoršení dopravní obslužnosti se vyvíjel značně nelineárně, s obdobími poměrně výrazného vzestupu v letech 2005 a 2006 a znovu v letech 2010 a 2011. K pozvolnému vzestupu negativního hodnocení došlo také v posledních letech, a to v prosinci 2016 a také v aktuálním výzkumu, kdy se zvýšil (o 5 procentních bodů) podíl těch, kteří uvedli, že situace „zhoršila se“ na úkor poklesu odpovědí „nezměnila se“ (pokles o 6 procentních bodů).

Graf 23: Dopravní obslužnost – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 24: Nabídka zboží a služeb – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

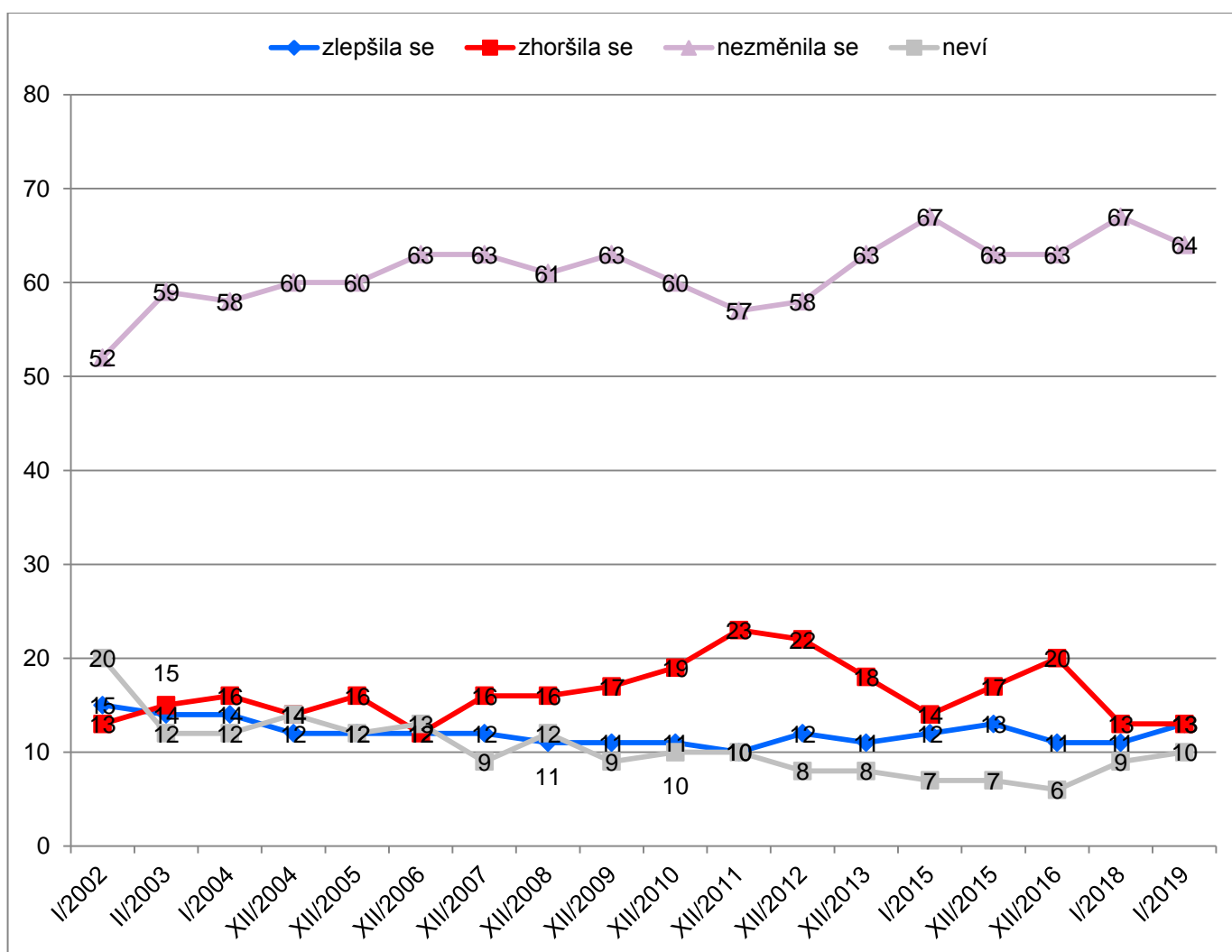

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

U nabídky zboží a služeb (viz graf 24) v delším časovém horizontu vidíme určitý pokles podílu těch, kdo tvrdí, že se situace v tomto ohledu v uplynulém roce zlepšila, a vzestup podílu těch, kdo říkají, že se nezměnila. V letech 2010 až 2015 se podíl obou názorových skupin ustálil: zhruba polovina lidí zastávala názor, že situace se během roku nezměnila, o něco více než dvě pětiny soudili, že se situace zlepšila. Od ledna 2015 do prosince 2016 ovšem podíl těch, kdo mluví o zlepšení v této oblasti, opět mírně narostl a přiblížil se jedné polovině, zatímco podíl těch, kdo nevidí žádnou změnu, lehce poklesl. Následující šetření v roce 2018 však opět ukázalo pokles podílu pozitivních hodnocení (o 5 procentních bodů) a vrátil se na úroveň z roku 2013 a ledna 2015. V aktuálním výzkumu nedošlo k žádným statisticky významným změnám, ovšem podíly těch, kteří pozorují zlepšení a těch, kteří žádnou změnu nezaznamenali, se opět přiblížily.

Dodržování lidských práv (viz graf 25) mezi roky 2006 a 2011 vykazovalo pozvolný nárůst podílu negativních vyjádření z 12 % na 23 %, ale tento trend se v období od prosince 2012 do ledna 2015 otočil a podíl negativních odpovědí pozvolna klesal. Minulé šetření z roku 2018 nepotvrdilo obrat v trendu, který byl signalizován v prosinci 2015 a 2016 a který se vyznačoval nárůstem podílu těch, kteří v oblasti dodržování lidských práv zaznamenali zhoršení, neboť podíl respondentů zaznamenávajících zhoršení o 7 procentních bodů klesl na 13 % a významně se přiblížil minimu dosaženému v prosinci 2006 (12 %). Paralelně s poklesem podílu odpovědí „zhoršila se“ mírně vzrostl podíl odpovědí „nezměnila se“ a „nevím“. Aktuální výsledky potvrzují loňské snížení podílu negativních vyjádření, neboť výsledky obou šetření jsou statisticky srovnatelné.

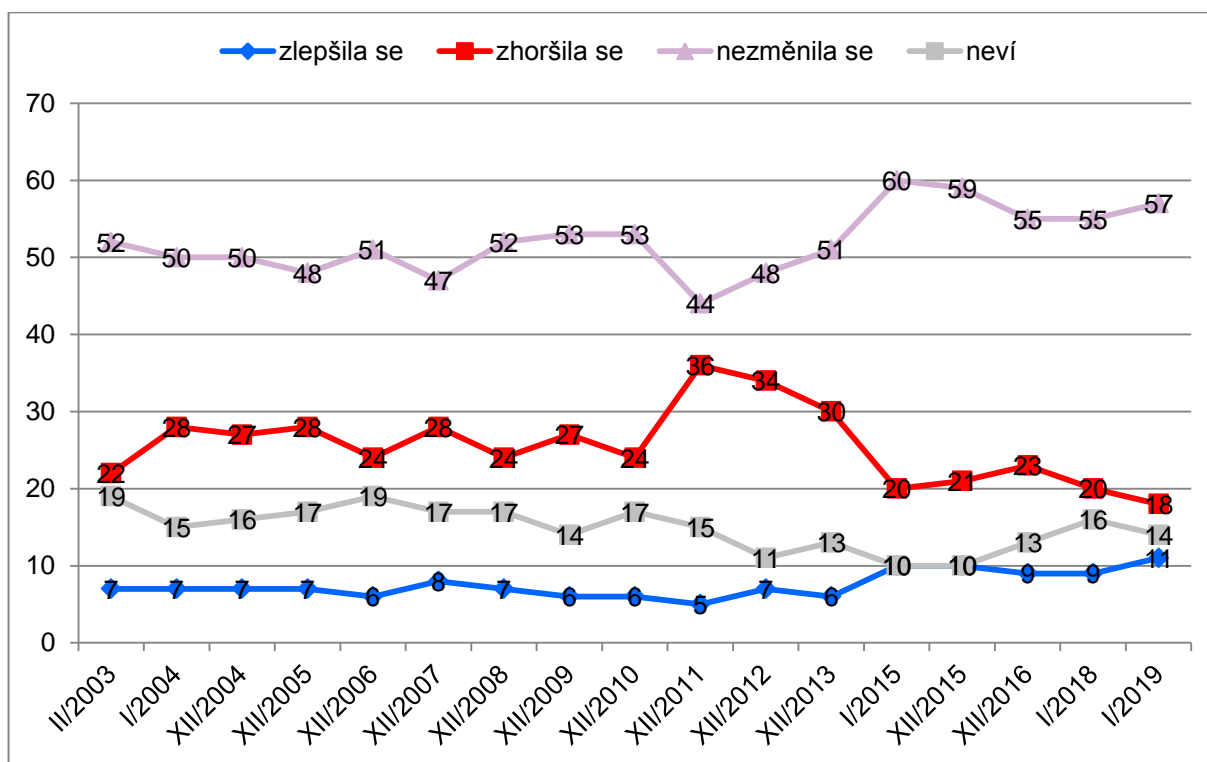
Graf 25: Dodržování lidských práv – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V hodnocení vývoje situace v uplynulém roce v oblasti právního prostředí (viz graf 26) do roku 2010 nedocházelo k výraznějším změnám, pouze k drobným fluktuacím podílu negativního hodnocení pohybujícím se v rozmezí od 22 % do 28 %. V roce 2011 však tento podíl zaznamenal výrazný nárůst z 24 % na 36 %. Od prosince 2011 do ledna 2015 dochází k postupnému poklesu až na úroveň 20 % (což byla nejnižší hodnota za sledované období), který je ovšem kompenzován pouze nárůstem podílu odpovědí „situace se nezměnila“. V následujících šetřeních nedochází k významným změnám, výsledky hodnocení v oblasti právního prostředí se tak ustálily, když nadpoloviční většina nevidí žádnou změnu, přibližně desetina hovoří o zlepšení a zhruba pětina o zhoršení. Přesto, že aktuální výsledky jsou s posledním výzkumem statisticky srovnatelné, byla zaznamenána nejvyšší hodnota odpovědí „zlepšila se“ (11 %) a naopak nejnižší hodnota odpovědí „zhoršila se“ (18 %), což ukazuje, že čeští občané hodnotí situaci v oblasti právního prostředí nejpozitivněji od roku 2013.

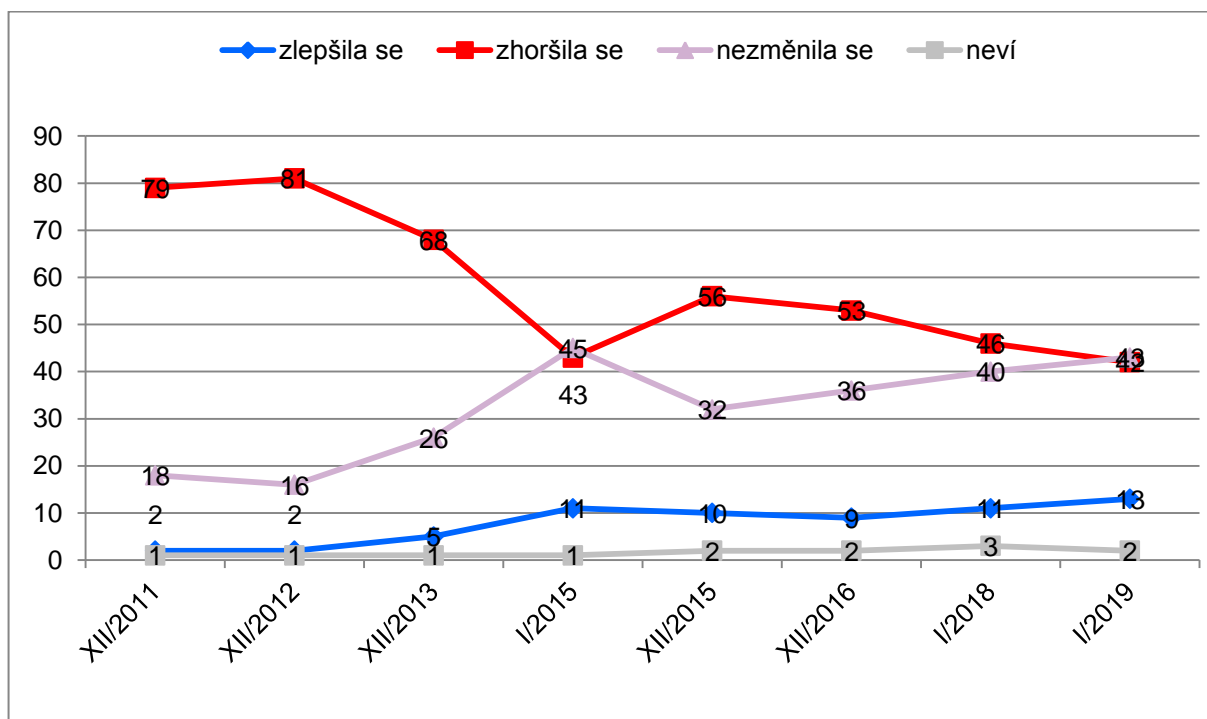
Graf 26: Právní prostředí – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Nálada ve společnosti (graf 27) je, podobně jako další tři položky, hodnocena teprve osmý rok (od roku 2011). V období od prosince 2012 do ledna 2015 výrazně poklesl podíl těch, kteří ji hodnotili jako „zhoršila se“ (z 81 % na 43 %). V prosinci 2015 došlo k určitému zvratu (nárůst negativních odpovědí o 13 procentních bodů na úkor odpovědí „nezměnila se“), který se však v následujícím šetření naopak lehce zmírnil. Další dva výzkumu z let 2018 a 2019 toto zmírnění potvrdily, neboť podíl negativních odpovědí nadále pozvolna klesá. V porovnání s předchozím šetřením tento podíl poklesl o další 4 procentní body na dosud nejnižší hodnotu (42 %) a v aktuálním šetření bylo zároveň dosaženo i nejvyšší hodnoty v případě podílu těch, podle kterých se nálada ve společnosti zlepšila (13 %). Dle hodnocení českých občanů je současná nálada ve společnosti nejlepší od roku 2011.

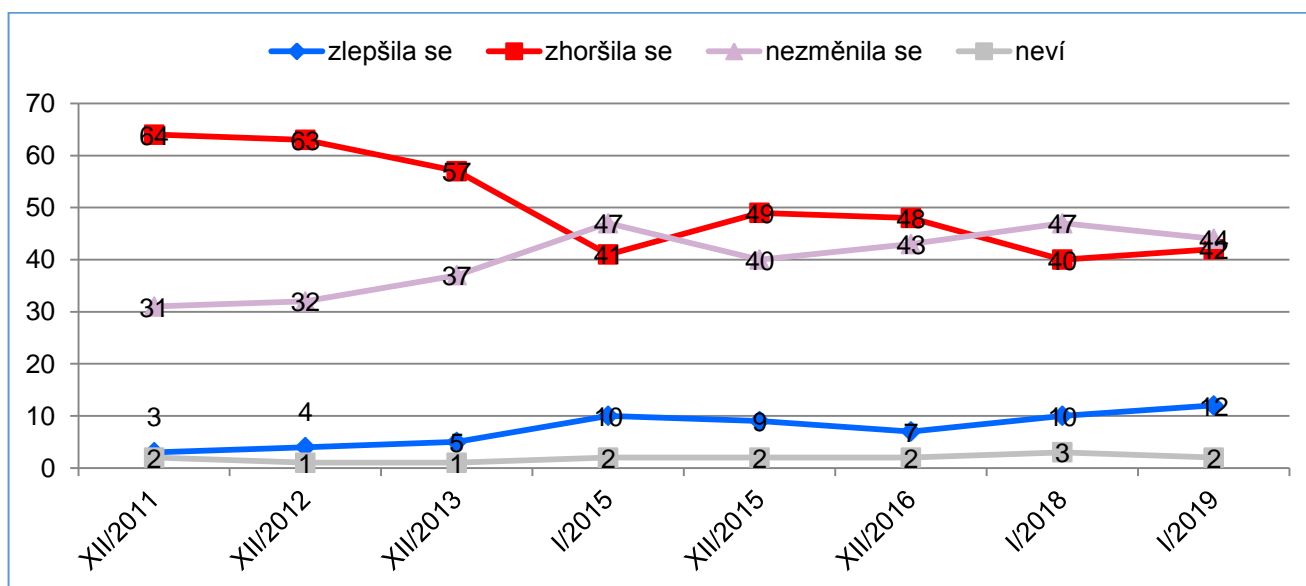
Graf 27: Nálada ve společnosti – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Mezilidské vztahy (graf 28) vykazují podobný vývoj, jaký byl zjištěn u nálady ve společnosti (se zvratem v prosinci 2015). V minulém šetření bylo dosaženo prozatímního minima v podílu negativních odpovědí (40 %) a zároveň vyrovnání (shodně i v lednu 2015) dosavadního maxima v podílu pozitivních odpovědí (10 %). V aktuálním šetření nedošlo k výrazným změnám, nicméně bylo dosaženo nové maximální hodnoty v podílu těch, kteří v oblasti mezilidských vztahů zaznamenali zlepšení (12 %).

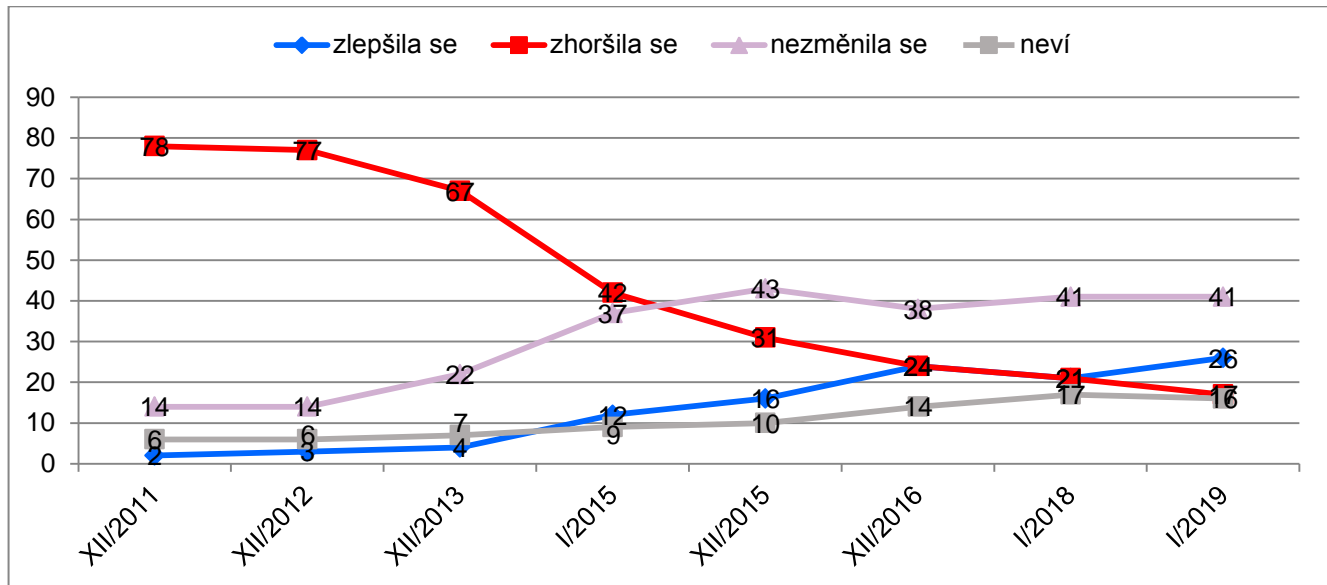
Graf 28: Mezilidské vztahy – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

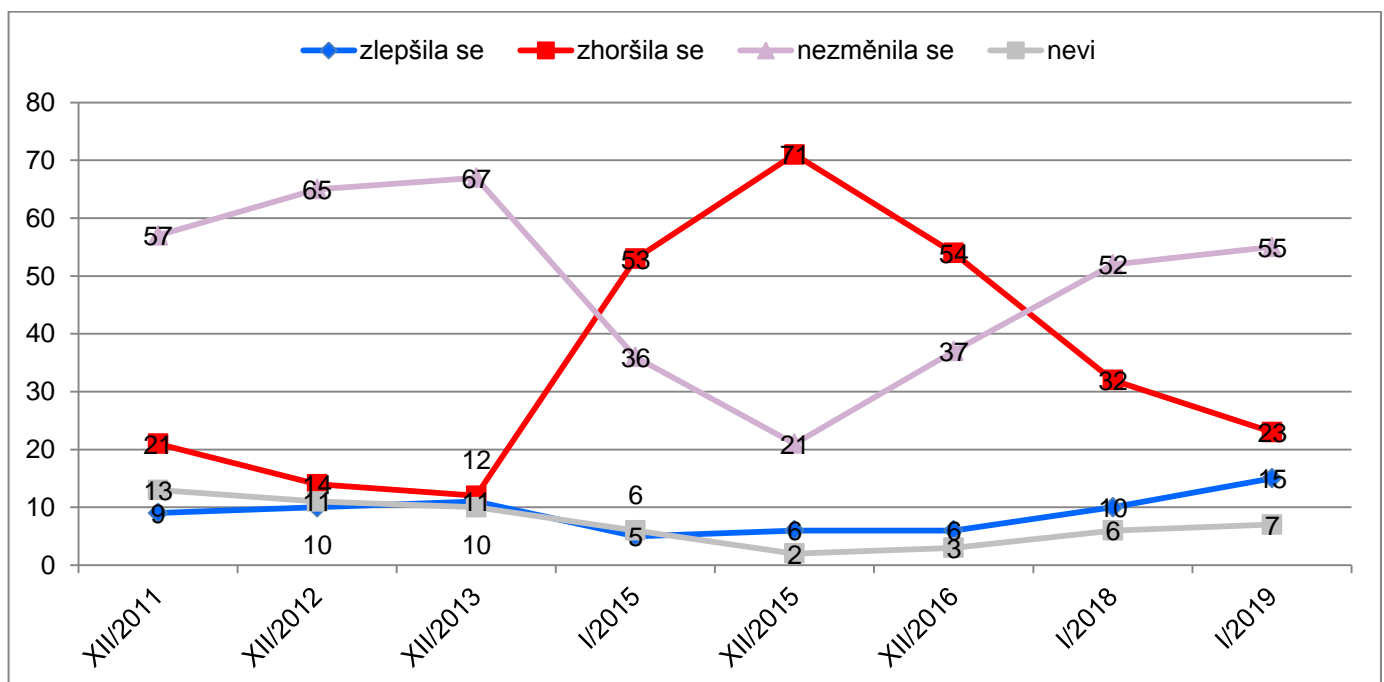
Hodnocení stavu veřejných financí (graf 29) vykazuje po celou dobu sedmiletého sledování sestupný trend odpovědí „zhoršila se“ kompenzovaný v prvních letech vzestupem odpovědí „zlepšila se“ a „nezměnila se“, v dalších šetřeních jen vzestupem podílu odpovědí „zlepšila se“ a odpovědí „nevím“. Oproti minulému šetření podíl odpovědí „zlepšila se“ vzrostl o dalších 5 procentních bodů na historické maximum 26 % a podíl odpovědí „zhoršila se“ poklesl o 4 procentní body na historické minimum 17 %. Celkově se za osm let snížil podíl negativního hodnocení o 61 procentních bodů (ze 78 % na 17 %). Situace v oblasti stavu veřejných financí je v současnosti českou veřejností vnímána nejlépe od roku 2011.

Graf 29: Stav veřejných financí – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 30: Bezpečnostní situace ČR – zlepšení / zhoršení v minulém roce (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V případě bezpečnostní situace ČR (viz graf 30) je průběh hodnocení podobný jako v případě přistěhovalců. Skokový nárůst negativního hodnocení za roky 2014 a 2015 se v následujícím šetření z roku 2016 vrátil na úroveň hodnocení roku 2014. V aktuálním šetření pokračuje výrazný pokles negativního hodnocení, kdy od minulého šetření klesl o 9 procentních bodů (od prosince 2015 celkem o 48 procentních bodů) při nárůstu podílu odpovědí „zlepšila se“ (nárůst o 5 procentních bodů na dosavadní maximum 15 %) a odpovědí „nezměnila se“ (celkový nárůst od prosince 2015 o 34 procentních bodů).

Z časových řad obecně plyne, že poslední výzkum z ledna 2019 potvrdil jednak trendy, které naznačovaly výsledky z předchozích šetření (z let 2015 až 2017), v mnoha oblastech bylo hodnocení vývoje za rok 2018 nejpozitivnější (např. fungování hospodářství a úřadů, bezpečnost občanů a bezpečnostní situace v ČR, sociální jistoty, nezaměstnanost, korupce, hospodářská kriminalita, životní úroveň, právní prostředí, stav veřejných financí, nálada ve společnosti). Dále výzkum poukázal na určité zklidnění veřejného mínění v problematice spojené s přistěhovalectvím a bezpečností, kde po loňském výrazném zlepšení došlo k jeho potvrzení. V neposlední řadě pak aktuální výzkum potvrdil stabilitu hodnocení v řadě zkoumaných oblastí (např. zdravotnictví, školství, věda a výzkum).

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. - 17. 1. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1087</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>233</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem- kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.1</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pd190206</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. února 2019</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Radka Hanzlová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |